

DARBININKAS

Vol. LXV, Nr. 29
Liepos-July 18, 1980

Pentadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

NAUJI PERSEKIOJIMAI

Vitas Abrutis, kurio butas Vilniū buvo iškrestas saugumo policijos balandžio 9 ir 17, areštuotas Maskvoj apie gegužės 20. Kratos metu pas jį buvo rastas rankraštis, kritikuojas sovietinį režimą. Abrutis perkeltas į Vilnių ir laukia teismo.

emigruoti į užsienį. Balys Gajauskas su tuo pasiūlymu nesutiko. L.I.S.

Vladas Šakalys, vienas iš 45 baltiečių protesto rašto signatarų, areštuotas birželio 2 ar 3 Vilniū. Anksčiau jis buvo tardomas gegužės 28. Šakalys yra pasirašęs keletą viešų protestų prieš žmogaus teisių gynėjų persekiojimą. 1979 rugpjūčio 23 45 baltiečiai pasirašė protesto raštą, reikalaujanti panaikinti Molotovo-Ribbentropo sutartį ir suteikti laisvo apsisprendimo teisę Baltijos tautom. Tarp pasirašiusių buvo 35 lietuviai. Iš jų jau 6 areštuoti.

Baliui Gajauskui, vienam iš Helsinkio grupės narių, už prieš-sovietinę propagandą dabar atliekančiam 15 metų kalėjimo bausmę, sovietų valdžia pasiūlė laisvę, jei jis prisipažintų kaltas jam primetamais kaltinimais. Tokiu atveju jam net būtų leistas su žmona ir dukrele laisvai

PABALTIJO VALSTYBĖS PRISIMINTOS ŠVEICARIJOJ

Lietuvos ir kitų dviejų Pabaltijo valstybių pavergimo sukaktis birželio mėnesį susilaukė gana plataus atgarsio Šveicarijoj. Ji buvo paminėta tiek spaudoje, tiek per Šveicarijos radiją.

Didžiausio tiražo Šveicarijos sostinės dienraštis Berner Zeitung paskelbė lietuvių diplomato dr. Alberto Geručio straipsnį, plačiai nušviečiantį, kaip 1940 sovietų raudonoji armija įsiveržė į tris Pabaltijo valstybes ir kaip jos buvo prievarta įjungtos į Sovietų Sąjungą. Straipsny taip pat iškeliamas Pabaltijo valstybėse sovietų vykdomas gyvenotojų rusinimas, tuo būdu siekiant sužlugdyti baltų tautų savitumą. Tačiau šios rusinimo pastangos nepajėgia palaužti lietuvių, latvių ir estų pasipriešinimo svertimų primetamam režimui. Nurodęs, jog amžių laikotarpis baltų tautos visada palaikė tamprius kultūrinis ir tikišnius ryšius su Vakarais, Dr. Gerutis straipsny pastebi, jog ypač didelis pasipriešinimas svertimų priešpaudiva vyksta Lietuvoj. Krašte yra įsisteigusi vadinama „Helsinkio grupė“, nuo 1972 pagrindy leidžiama Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, pateikianti žinias apie Katalikų Bažnyčios ir tikinčiųjų padėtį, reikalaujanti religinės laisvės. Opozicija komunistiniam režimui yra smarkiai baudžiama ilgų metų kalinimu arba internavimu psichiatrinėse ligoninėse. Bet, nežiūrint skaudžių represinių priemonių, opozicija Lietuvoj nemažėja.

Kitą straipsnį apie Pabaltijo valstybes išspausdino politiškai

įtakingiausias Berno dienraštis Der Bund. Šio straipsnio autorius yra pasižymėjęs baltų tautų bičiulis šveicas Hans Rychener. Jis straipsny konstatuoja, jog sovietų karinė invazija į Afganistaną tėra viena grandis Maskvos užkariavimų politikoj, kurios auka antrojo pasaulinio karo metu tapo taip pat trys Pabaltijo valstybės. Rychener cituoja sovietinę enciklopediją, kurioj nepriklausomų Pabaltijo valstybių vyriausybės yra kaltinamos tariamu ryšiu palaiikymu su „fašistine“ Vokietija. Tuo tarpu pati Maskvos vyriausybė antrojo pasaulinio karo pradžioj buvo sudariusi sąjungą su „fašistine“ Vokietija, su kuria pasidalino tris Pabaltijo kraštus. Autorius taip pat supažindina skaitytojus su Pabaltijo tautų pasipriešinimu sovietiam, prasidėjusiu ilgus metus trukusiu partizaniniu karu Lietuvoj ir dabar tebesitęsiančia kovą prieš lietuvių, latvių ir estų nutautinimą.

Birželio 14 taip pat ir Šveicarijos radijas po vakarinių žinių, dienos įvykių komentaruose, prisiminė trijų Pabaltijo valstybių prievartinio įjungimo į Sovietų Sąjungą sukaktį. Šveicarijos radijas taip pat parengė tris specialias laidas apie Pabaltijo kraštus. Pirmoji — apie Estiją — buvo perduota birželio 17. Antroji laida, abėcėline tvarka, birželio 24 buvo skirta Latvijai. Trečioji — liepos 1-ąją — Lietuvai. Šių laidų parengime drauge su šveicaris dalyvavo lietuvis dr. Albertas Gerutis ir kiti baltai.

TEISMAS ASTRAVE IŠ LIETUVOS K. BAŽNYČIOS KRONIKOS NR. 40

(tąsa iš praeito nr.)

Savaitės įvykiai

Popiežius Jonas Paulius II Brazilijoj aplankė Rio de Janeiro lūšnų kvartalus ir, skurdo paveiktas, dovanojo savo brangų žiedą vargū sumazinti. Taip pat lankė raupsuotojų kolonijas ir savo kalbose visada pabrėžė reikalą turtus teisingai pasidalinti su neturtingaisiais, nes nuo to priklausys ir Brazilijos ateitis.

Pirmieji JAV civiliniai laivai su tankais, artilerija, šarvuotais autovežimais, šaudmenim ir maisto produktais išplaukė į Indijos vandenyną ir plaukiodami apie Diego Garcia salą sudarys prieglobstį jūrų pėstininkų brigadai, kuri reikalui ištikus lėktuvais bus atgabenta į Persijos įlanką, aprūpinimo bazę.

68 JAV senatoriai bendru pareiškimu pasipriešino prez. Carter nusistatymui aprūpinti Saudi Arabijai anksčiau parduotus lėktuvus papildomais kuro bakais, bombom mėtų įrengimais ir kitom priemonėm, nes tada šie lėktuvai galėtų būti panaudoti ir Izraeliui pulti. Saudi Arabijos vyriausybė yra dėlto įsižeidusi.

Izraelis planuoja per ateinančių dešimtmetį įsteigti okupuotam vakariniam Jordano krante 85 naujas žydų kolonijas.

Britanija pasiūlė suteikti šiaurinei Airijai autonomiją per jos proporcinę sistemą išrinktą 80 narių parlamentą.

Sov. S-ga nesutiko, kad JAV ambasadorius Maskvoj Thomas J. Watson pasakytų per sovietų TV kalbą JAV nepriklausomybės šventės progą.

Izraelio darbo partijos vadas Shimon Peres pareiškė, kad būdamas Izraelio min. pirmininku, grąžintų arabam okupuotas žemes, kuriose daugumą sudaro arabai, nusteigtų arabų žemėse naujų žydų kolonijų, bet paliktų esamasias, ir nesutiktų Jeruzalę padalyti tarp žydų ir arabų.

Turkijos min. pirmininkas Suleyman Demirel pareiškė, kad Turkija nepasuos Sov. S-gos sutikimo leisti JAV žvalgybos lėktuvam perskristi Turkijos erdvę prie Sov. S-gos pasienio.

Daugely Lenkijos fabriky darbininkai sustabdė darbą dėl maisto produktų kainų staigaus pakėlimo, bet, vyriausybei pakėlus darbininkų atlyginimą, protestai nurimo. Pastoviom maisto produktų kainom palaiikyti vyriausybė kasmet išleidžia 3,3 bil. dol.

Iš Irano į Sov. S-gą repatrijavę studentai, siekdami grįžti atgal į Iraną, puolė Irano konsulatą Baku mieste ir bandė jį padegti.

Zimbabve min. pirmininkas Robert Mugabe apkaltino Pietų Afriką partizanų organizavimu Zimbabve vyriausybei nuversti ir nutraukė su ja diplomatinis santykius. Prekybiniai santykiai ir toliau bus palaikomi.

Indija nutarė užmezgti diplomatinis santykius su Vietnamo pastatyta Kambodijos vyriausybe.

Nablius miesto gyventojai triukšmingai sutiko iš ligoninės grįžusį savo burmistrą Bassam al-Shaka, kuriam, sprogus teroristų padėtai bombai, buvo nutrauktos abi kojos.

Iš Rumunijos pagrobtu trąšas barstančiu lėktuvu į Austriją atsikrdo 20 rumunų ir pasiprašė politinės globos.

Irane pradėta vykdyti islaminės bausmės — nuteistieji už lytinius nusizengimus įkasami iki krūtinės į žemę ir paskui užmušami akmenimis.

Po pertraukos teisėjas pagarsina teisme esančią bylos medžiagą: 1. Darbovietės charakteristika: „Nuo 1974 m. Angelė Ramanauskaitė dirbo laborante. Sąžiningai atliko pareigas, tvarkinga, užsidariusi, nedalyvavo komjaunimo užsiėmimuose ir visuomeniniame darbe“ ...

2. VVU fakulteto dekanas atmas:

Angelės Ramanauskaitės universiteto sąrašuose nėra nei dieniiniame, nei vakariniame fakultete.

3. Protokolas sustatytas dalyvaujant tarytojai Bobrov, liudininkams Doner, Step ir lietuvių kalbos mokytojui Avgul A.B. Apžiūrėjus iš Ramanauskaitės paimtas knygas, Avgul paaiškino, kad viena knyga vadinasi „Tėve mūsų“. Tai vadovėlis II klasei. Knygutė religinio turinio dėl pradedančių. Kita knyga — Katalikų katekizmas, tinkantis mokyti religijos vaikams ir suaugusiems. Paskiuose lapuose yra klausimai pradiniam religijos mokymui.

Prokuroro Abramovič kalba

Teisme nagrinėjama byla, dėl įvykdyto nusikaltimo, pažeidžiančio „Bažnyčios atskyrimo nuo valstybės ir mokyklos nuo Bažnyčios“ įstatymą. Aš noriu sustoti prie to, kokią ši byla turi visuomeninę-politinę reikšmę. Tarybinė vyriausybė atsargi tuose klausimuose, kurie liečia religiją. Konstitucijos 50 str. skelbia, kad piliečiams garantuojama sąžinės laisvė, t.y. teisė išpažinti bet kurią religiją arba neišpažinti jokios, praktikuoti religinius kultus arba vesti ateistinę propagandą. Kurstyti nesantitaišką ir neapykantą ryšium su religiniais tikėjimais draudžiama. Niekas tikintiesiems netrukdo atlikti religines apeigas. Tarybinė vyriausybė tik kontroliuo-

ja, kad būtų vykdomi įstatymai. Prieš įstatymus visi yra lygūs; tikintieji atsako kaip ir netikintieji. Valstybė negali atleisti tikinčiųjų nuo įstatymų pildymo.

Angelė Ramanauskaitė grubiai pažeidė įstatymą dėl „Bažnyčios atskyrimo nuo valstybės ir mokyklos — nuo Bažnyčios“, nes organizavo ir sistemingai nepilnamečius vaikus mokė religijos. Religinų susivienijimų nuostatai religijos leidžia mokyti tik dvasinėse mokyklose. Baltarusijos TSR ATP 1966 m. liepos 1 d. nutarimu „Dėl Baltarusijos TSR BK straipsnio taikymo“ išsiškinta, kad įstatymų apie Bažnyčios atskyrimą nuo valstybės ir mokyklos — nuo Bažnyčios pažeidimu, užtraukiančiu baudžiamąją atsakomybę pagal BK 139 straipsnį, suprantama nepilnamečių religinio mokymo užsiėmimų organizavimas ir sistemingas vykdymas, pažeidžiant įstatymų nustatytas taisykles. Religinis mokymas reikia suprasti bet kokia forma, pvz. organizavimas specialių ratielių, grupių, religinio mokymo užsiėmimais.

1979 m. liepos 17 d. Angelė Ramanauskaitė atvažiavo iš Kau-no į Girių km. ir liepos 18-20 pakvietė vaikus pas Lukšus ir mokė juos religijos. Atsivežė 14 religinių leidinių — „Tėve mūsų“ (104 psl.), „Katalikų katekizmas“ (252 psl.), bilietai, religinės tezės. Kai kurių leidinių turėjo po 2 egz. Tardymo metu Ramanauskaitė kalta neprisipažino, tačiau kaltė pilnai įrodyta remiantis liudininkų parodymais, paimta religinė literatūra ir paruošti žinioms patikrinti klausimai. Taigi Ramanauskaitė turėjo tikslą vaikams apmokyti religijos ir jos veiksmams kvalifikuojami pagal BK 139 str. 1 d.

Baigiant man liko pasakyti teismui savo nuomonę: Ramanauskaitė yra išsilavinusi, žino į-

statymus apie religinius kultus, anksčiau neteista, iš darbovietės gera charakteristika. Turite ją pripažinti kalta ir prašau teismą nubausti ją 50 rub. bauda. Šituo bus nubausta ne tik Ramanauskaitė, bet ir pamoka, kurie bandys nesilaikyti įstatymų. (Prokuroro kalba atpasakota iš esmės, nenukrypstant nuo originalaus teksto.)

Vertėjas nuolat užsikirsdamas vertė: „Šis teismas bus pamoka... hm... ne tik Ramanauskaitė... mmm (kažkas iš salės pasufleravo: „ir būsimoms kartoms“) ...bet ir būsimoms kartoms“. Salė prunkstė iš juoko. Dažnai šypsniis nušviesdavo ir prokuroro veidą. Teisėjas retkarčiais dėbėjojo akimis į salę, piktu žvilgsniu ramindamas vis didėjantį šurmulį. Po prokuroro žodis suteikiamas visuomeniniai kaltintojai mokytojui Klimčienei.

Kaltinamoji, pasinaudodama, kai Girių mokytojai buvo atostogose, pas Lukšus mokė religijos. Visa rajono visuomenė buvo sukręsta tokiu Ramanauskaitės elgesiu. Kai visi tarybiniai žmonės, vadovaujami partijos, kuria šviesią komunizmo ateitį, Ramanauskaitė panoro vaikų sielas tempti į tamsą. Religija paralyžuoja dvasinį vaiko vystymąsi. Girių aštuonmetės m-l-os pedagogų kolektyvas, vadovaujamas nusipelnusio Baltarusijos TSR mokytojo Bogačiovo, daug atidavė jėgų vaikų auklėjimui pagal komunistinės moralės principus, o Ramanauskaitė norėjo šitai sutrukdyti. Ji norėjo į vaikų sąmonę įskiepyti idealistinę pasaulėžiūrą. Kalbėdamas visuomenės vardu, prašau teismą paskirti Ramanauskaitę tokią bausmę, kurios ji užsitarnavo (Visuomeninio kaltintojo kalba atpasakota iš esmės, nenukrypstant nuo originalaus teksto.)

(Bus daugiau)

VI-tosios tautinių šokių šventės atidarymo iškilmės Chicagos Jaunimo Centro sodely. Atidarymo žodį taria PLB pirm. Vytautas Kamantas, šalia jo šventės rengimo komiteto pirm. Jonas Talandis, Lietuvos gen. konsulė J. Daužvardienė, JAV LB pirm. Vytautas Kutkus ir kiti. Nuotr. J. Urbano

Sovietų šachmatų meisteris Igor Ivanov, perskrisdamad per Kanadą, ten pasiprašė politinės globos.

Sirijos gyventojų daugumą sudaro šių sektos mahometonai, bet jos prezidentas ir vadovaujanti grupė priklausoma mažumos alavitų sektai. Dėlto ten nuolat vyksta kariniai nusiteikisios mahometonų brolijos organizuojami teroro veiksmai prieš vyriausybės narius.

Washington, DC, leidžiama Covert Action Information Bulletin redaktorius Louis Wolf viešai paskelbė, kad JAV ambasadoj Jamaicoj dirbas pareigūnas

N. Richard Kinsman yra CIA agentas. Netrukus diplomato namas buvo apšaudytas automatiniais ginklais, bet niekas nebuvo sužeistas.

General Motors žada 1985 pagaminti tokius automobilius, kurie su galionu kuro padarytų 31 mylią.

Irane įkaičiu laikytas JAV ambasados Teherane vicekonsulas Richard Queen dėl rimtos ligos buvo paleistas ir grįžo į JAV.

200 JAV kongreso narių pasiuntė Irano parlamentui laišką, prašantį, kad įkaičiu klausimas būtų padarytas pirmaeilium darbotvarkės punktu.

Prancūzijos prez. Valery Giscard d'Estaing, lankydamasis V. Vokietijoj, ragino sukurti tokią stiprią Europą, kuri būtų pajėgi daryti įtakos pasauliniam įvykiams.

Afganistano partizanai užpuolė sovietinės kariuomenės stovyklą į šiaurę nuo Kabulo ir padarė daug nuostolių, bet vėliau sovietų lėktuvai ir tankai per kelias dienas puolė Kohleman slėnio gyventojus ir daug jų nužudė.

Tarp Vietnamo ir Kinijos vyksta smarkus žodinis karas dėl Vietnamo įsiveržimų į Tailando teritoriją.

LKB KRONIKA LOTYNŲ AMERIKOJ

Lotynų Amerikoj yra platinama Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika ispanų kalba. Pirmąjį į ispanų kalbą išverstą Kronikos numerį rinkinį vienioj knygoj išspausdino JAV veikianči Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikai Leisti Sąjunga. Knyga buvo pasiūta Lotynų Amerikos kraštų vyskupam, politiniam ir visuomeniniam veikėjams, organizacijom ir spaudai. Knygos leidėjas jau pradeda pasiekti padėkos laiškus su labai palankiais atsiliepimais apie šį dokumentinį veikalą, liečiantį Lietuvos Katalikų Bažnyčios dabartines problemas. Ypač jautriai apie Kroniką atsiliepia Lotynų Amerikos vyskupai.

Vienas pirmųjų, dėkojančių už Kronikos atsiuntimą, yra Lotynų Amerikos vyskupų tarybos pirmininkas kolumbietis arki-vyskupas Lopez Trujillo. „Kronikos lapus skaitysim su tokiu

pat atsidėjimu ir pagarba, kaip skaitom apie pirmųjų amžių Bažnyčios krikščionių persekiojimą“, rašo jis. „Esam įsitikinę, kad tie garbingi tvirtumo ir pasiaukojimo pavyzdžiai, kuriuos rodo Lietuvos Katalikų Bažnyčia, padės mum skelbti evangeliją Lotynų Amerikos kraštuose. Kronikos skelbiamom žiniom platinti mes panaudosim Lotynų Amerikos vyskupų tarybos turimas priemones. Tikimės, kad tokios ištvėrmės ir kančios vaisiai patarnaus visuotinės Bažnyčios gerovei.“

Puerto Rico sostinės San Juan arkivyskupas kardinolas Aponte, reikšdamas dėkingumą už atsiųstą Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos rinkinį, užtikrina, jog Kronikos skelbiama informacinė medžiaga apie Bažnyčios padėtį Lietuvoj yra kruopščiai studijuojama ir bus platinama Puerto Rico arkivyskupijoj.

Tautinių šokių šventę atidarant, Jaunimo Centro sodely prie didvyrių paminklo ugnį uždega šokių šventės vadovė Nijolė Pupienė su įvairių kraštų atstovėmis. Nuotr. Jono Urbono

CHICAGA — NEW YORKAS

PRISIMINIMAI IR ĮSPŪDŽIAI PO TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS

Liepos 7, dieną po tautinių šokių šventės, užsuku į Amphitheatrą, kur vakar tuo pačiu laiku mačiau gyvają Lietuvą. Tūkstančiai žmonių buvo ten susirinkę. Aukštaičiai, žemaičiai, dūkai. Jonišketis tiesė ranką vilniečiui, čiauskėjo bučiniai, vieni kitus glėbiuose laikė. Susirinko trečioji, ketvirtoji karta. Maišėsi seneliai, sūnūs, vaikai, anūakai, proanūakai. Per du tūkstančius jaunimo šoko, dainavo, grojo. Pasakiškas grožis.

Dabar tylu, ramu. Keli juodukai dirba, valo paliktas amerikiečių, kanadiečių, brazilų, vokiečių, anglų, australų dulkes. Tai buvo tų kraštų piliečiai, popieriuose surašyti. O širdis jų lietuviška. Tai kraujo broliai prosenelių Gedimino, Kęstutio, Vytauto.

— Daug duklių liko, — sakau vienam juodukui.

Jis sustabdo valymo mašiną, nušluosto prakaitą.

— Yep! — sako jis. — Prezidentas neatvyko ir prezidentienė patingėjo ir nutarė geriau sviedinuku pažaišti. Norėjau ir aš jį ar ją iš arti pamatyti. Yep! Už jį nebalsuosiu. (Čia pasipylė keiksmų virtinė.) Nenori balsų — nereikia.

Keltuvu užsikeliu į dulkėtą spaudos lošę ir, žiūrėdamas žemyn, kur mačiau iš džiaugsmo bei susijaudinimo verkiančius žiūrovus, galvoju, kodėl Baltieji Rūmai nutarė iš lietuvių pasijuokti. Kam jie anksčiau krūvas nuotraukų pasiuntė spaudai, kur matė prezidentą bssisypstantį su mūsų veikėjais, o dabar nekreipė dėmesio į mūsų kvietimus, prašymus. Koks piktas tariamos draugystės pareiškimas. Kam tada šypsotasi, jei dabar sakoma, kad nieko bendro nenori turėti su etnine grupe. Girdi, esą Baltieji Rūmai nenori pykdyti Maskvos, nes baltoji meška dabar labai piktokai kilnoja beždžionės antakius.

Nušluostau dulkes nuo rasto šventės leidinio ir galvoju, kad vargu ar atsiras lietuvis, kuris

atiduos savo balsą šiam prezidentui artėjančiuose rinkimuose. Baltuosiuose Rūmuose vieta žmogui, kuris nediskriminuoja tautybių, rasijų.

— Du salės tarnautojai nuima papuošimus, dekoracijas. Dailininkas Jurgis Daugvila šią senstančią daržinę savo gražiomis, įmantriomis dekoracijomis pavertė jį jaukią salę. Ak, trūko tik

projektorių apšvietimo. Kažkas pažadėjo, bet elektros mygtuko taip ir nepaspaudė. Be šviesų nebuvo to lauko efektingumo, kurį kitados matydavom.

Šventės leidinys puikus, meniškias. Rašiniai sutvarkyti, gražiai išdėstyti. Ačiū redaktoriui Jonui Bariui. Jam talkino dail. Anda Sutkuvienė, Pranas Razminas, Judita Džiugaitė, Vytautas Kasniūnas (mažiausiai). Administratorius — Anatolijus Kazakevičius, korektorius — Juozas Slabokas. Leidinys 256 puslapių. Verta visiem įsigyti.

— Stoviu prie tautinių šokių

IŠ PAVERGTO LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Spaudoje jau duodamas 1979 metų poezijos balansas. Liet. rašytojų sąjungos poetų sekcija ir Lit. ir Meno redakcija surengė pokalbį, kuriame dalyvavo literatūros kritikai ir poetai: V. Daujotytė, M. Martinaitis, R. Pakalniškis, E. Matuzevičius, M. Karčiauskas, jaunesnieji R. Trimonis, V. Rubavičius, S. Žukas, J. Riškutė ir E. Baliutytė. Jie spaudai paruošė išsamius referatus. 1979 m. pavergtoje Lietuvoje išleista 30 poezijos knygų. Tarp jų yra 5 rinktinės, apimančios kelis tų autorių kūrybos dešimtmečius. Pati didžiausia puslapių skaičiumi yra E. Mieželaičio rinktinė "Mano lyra". Teisingai ją V. Rubavičius pavadino poetikos džiunglėmis. Penkių dešimtmečių poetinis trūšas atsispindi sausokuose Kosto Korsako rinktinės "Lapkritys" posmuose. Trisdešimties metų laikotarpį apima Vacio Reimerio į politinę publicistiką linkusių eilėraščių rinktinė "Rūpestis". E. Matuzevičius šiltai vertina Kazio Inčičiaus rinktinę "Stimų šaltinis", apimančia 1924-1974 metų aktorišką žodžio skambumą ugdžiusią lyriką. Vilijos Šulcaitės rinktinė "Norėčiau būti žuvėdra" vertinama dėl emociingumo, lyrinio atvirumo. Broniaus Mackevičiaus pilietinių-publicistinių eilėraščių rinktinė "Šermukšnių skonis" palankiai vertinama dėl lyrinio

atvirumo ir gyvenimo pažinimo. Vertinga poezijos antologija yra lietuvių baladžių rinktinė, kurią sudarė ir išsamų įvadą parašė A. Žalys. Įžvalgioji kritikė Viktorija Daujotytė pasigenda panašios elegijų rinktinės, nes daugelio tenyškųjų poetų kūryboje ryškus yra eleginis tonas. Ne visos 30 knygų apžvalgoje yra aptariamoms ir verinamos. Marcelijus Martinaitis, pats poetas ir įžvalgus kritikas, atvirai rašo: "Knygų, kurios darytų perversmą, praėjusiais metais nebuvo". Jis nusiskundžia, kad jau pradeda kartotis, kad seni ir atmeti stereotipai perkuriami ir ima rodytis kaip tikra kūryba. Prie geriausių praėjusių metų poezijos knygų visi kritikai suartinai priskiria Algimanto Baltakio "Strazdiškio elegijas", Justino Marcinkevičiaus "Pažinimo medį", M. Karčiausko "Žvirgzdės poemą" (dar tik periodikoje), P. Palilionio "Mažasis poetas", kai kuriuos A. Baltakio rinkinio eilėraščių ciklus. Janina Riškutė aptaria rinkinius kaimiška tematika: A. Baltakio "Strazdiškio elegijas", V. Rudoko "Tolimą krantą", J. Nekrošiaus "Čiulbantį beržą". Apžvalgoje dar aptariamai rinkiniai: G. Cieškaitės "Mylėti — gyventi", M. Kudrauskaitės "Rymojimai", V. Rubavičiaus "Nusigiedriję žodžiai", R. Graibaus "Eraičių vėsa", St. Buce-

šventės kalbėtojų stalo. Papučiu į mikrofoną, ir nužūta švilpesys. "Ponai ir ponios!" surinku ir susimąstau. Vakar čia kalbėjo žymūnai. 23 minutes ir 10 sekundžių truko jų visos kalbos. Kalbėjo gražiai, trumpai, prasmingai. Inž. Antanas Rudis per 6 minutes ir 23 sekundes garbės svečius supažindino su Lietuvos istorija, kultūra, kalba, tautosaka. Labai taikliai kalbėjo ir gražiai valdė savo balsą prie mikrofono. Paskui mačiau (pertraukos metu), kaip jį moterys bučiavo, dėkodamos už gražią kalbą, ir vyrai kratė rankas. O buvo ir niurzgijų, kurie sakė, kad kalbos per ilgos. Ak, tie neramuoliai, kuriems visados viskas negerai. Programa, nuo pradžios iki galo, truko 3 valandas ir 15 minučių. Ar ir tos trys valandos kai kam buvo per ilgos? Gal tik niurzgiam. Mum tai buvo trumpa, akimirkinė dvasinės atgaivos valandėlė, tyro, nuoširdaus džiaugsmo trumpas laikas.

Vytautas Kutkus, JAV LB krašto valdybos pirmininkas, šventės šeimininkas, kalbėjo gražiai, jautriai, trumpai. Pristatydamas visų šešių tautinių šokių vadovus, programų ir muzikos direktorius, ėmė ir užmiršo paminėti trečiosios ir ketvirtosios šventės vadovą dr. Leoną Kriaučeliūną. Negerai. Labai negerai. Ot, čia taip ir liko dulkelė nenušluostyta. O nuvalyti reikėtų. Salės sargas jos nenuvalys.

— Mūsų didžioji Bendruomenė, aprėpusi ir kitus kraštus, atliko milžinišką darbą. JAV Bendruomenė šeimininkavo, o pasaulinė talkino. Tautinių šokių šventės komitetas su pirmininku Jonu Talandžiu pelnė mūsų nuoširdų dėkingumą. Priimkit mūsų meilę ir pagarbą.

— Salės sargas, baigęs darbą, prašė mane išeiti. Didžiuliam kieme tik du automobiliai: jo ir mano. Ir sakau: iki pasimatymo 1984 metais. Galvoju, jog mano anūkas Vytukas bus jau keturiolikmetis. Jis šoks, suksis ratu, susiras Sadutės šokėją. Metai vys metus, po 1988 ateis kiti ketveri, ir taip bus gyva nauja Lietuva.

Vytautas Kasnis

vičienės "Lengva saulė migloj", V. Jasukaitytės "Taip toli esu". Apžvalgoje minimi ir tik periodikoje ryškiau pasireiškę poetai: A. Bernotas, E. Matuzevičius, G. Patackas, J. Vaičiūnaitė, J. Juškaitis, A. Drilinga, K. Platelis, A.A. Jonynas, R. Baltarušaitė... Išleistas praėjusiais metais ir S. Nėries poezijos apylinis tomas. Taigi poezijos derlius nemažas. Bet tame derliuje yra ir daug balasto, visokio politinio propagandinio šlamšto. Del to ir patys kritikai prisipažįsta, kad praėjusių metų poezijos banga nelabai iškilė, o M. Martinaitis gana kandžiai tą derlių aptaria: "Poezija kalba tiems, kurie supranta daugiau, negu gali jį pasakyti" (Lit. ir Menas, 1980, Nr. 15).

— Birželio 3 Biržuose mirė poetas Kostas Snarskis-Žvaigždulis. Buvo gimęs 1906. Mokėsi Biržų gimnazijoje ir Humanitarinių mokslų fakultete. Savo raštus spausdino Kultūroje ir komunistiniuose žurnaluose ir laikraščiuose. Išleido eilėraščių rinkinį "Akmenys" (1926). Pokaryje dirbo Biržiečių Žodžio redakcijoje, dėstė gimnazijoje. Nekrologe rašoma, kad K. Snarskis nuo jaunų dienų buvo įsitraukęs į komunistinę veiklą. Už tai buvo teisiamas, kalinamas. Poetas jis buvo menkas.

— Lietuvos generolas Vladas Karvelis karo metu nuėjo tarnauti bolševikams. Už "tarybinius" nuopelnus jam reiškiamas pagarbą ir po mirties. Okupacinė Lietuvos valdžia ir partijos centro komitetas įsakė Vilniaus vykdomajam komitetui padaryti memorialinę lentą ir ją prikalti prie namo, kur paskutiniaisiais metais generolas gyveno (Vienulio g. 14). Šiaulių technikos mokyklai duotas Vl. Karvelio vardas, ir viena Šiaulių miesto gatvė pavadinta Karvelio vardu.

RAYMOND KIVITA, lietuvių kilmės nekilnojamo turto prekybininkas, dirba su Century 21 Friendly Realty, 63 West Merrick Rd., Valley Stream, N.Y. 11580. Telef. 516 825-6511. Pasigrožėkit Long Island gamta. Visi modernūs patogumai. Aptarnaujama Valley Stream, Lyndbrook, Malverne, Franklin Square, Woodhaven, Richmond Hill, Queens.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 968-5454, namų vakarais (516) 757-4296. Antradi. 2-8 val. vak. šeštadi. 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėles įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMININĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS ir SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės jv. kalbomis, radij, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojates ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Residencinės ir Komerinės Nuosavybės
Aptarnavimas • Kondominiumai • Nuomavimas
FLORIDA REAL ESTATE
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

NAUJAUSIUS 1980 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Del informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW JERSEY, NEW YORK — Lietuvos Atsiminimai, šeštadi. 4-5 val. popiet WEVD 1330 AM kil, ir 7-8 val. vak. 97.9 FM. Dr. J.J. Stukas, Dir. Naujas adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. 201 753-5636.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- DOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIŲNĖS

Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Momentas iš VI-tosios tautinių šokių šventės liepos 6 Chicagoj. Nuotr. Z. Degučio

Prisimenam pavergtuosius

1959 liepos 17 JAV aštuoniasdešimtis kongresas, abiem jo dalim sutarus (73 Stat. 212), nutarė įpareigoti Amerikos prezidentą kasmet vieną liepos mėnesio savaitę skelbti Pavergtų Tautų savaitę. Ir taip daryti tol, kol visos pasaulio pavergtos tautos bus gavusios ar susigrąžinusios laisvę ir nepriklausomybę. Tokia Pavergtųjų Tautų savaitė skelbiama kiekvienais metais. Skirtumas tik toks, kada ta savaitė paskelbiama oficialiai. Dažnai Baltieji Rūmai "primiršta" ją paskelbti. Kadangi šiemet rinkiminiai metai ir prez. Carter ieško kvailių draugų, tai šiai savaitei pritaikyta proklamaciją pasirašė jau gegužės 19.

Skelbdamas Pavergtų Tautų savaitę, JAV kongresas savo mostą parėmė faktų, kad komunistinė Rusija, nuo 1918 pradėjusi vesti imperialistinę politiką, tiesiogine ar netiesiogine agresija yra sunaikinusi daugelį tautų nepriklausomybę, gi kitom sukliudžiusi tautinės nepriklausomybės pasiekti.

Dokumente nurodytos ir ryškiosios komunistinės Rusijos agresijos aukos, nors sąrašas turi būti papildytas. Pavergtos aukos paskelbtame dokumente surašytos tokia tvarka: Lenkija, Vengrija, Lietuva, Ukraina, Čekoslovakija, Latvija, Estija, Baltarusija, Rumunija, R. Vokietija, Bulgarija, Kontinento Kinija, Armėnija, Azerbaidžianas, Gruzija, Š. Korėja, Albanija, Tibetas, Kazokija, Turkestanas, Š. Vietnamas, Idel-Uralas ir kitos. Šiandien tas sąrašas oficialiai ir neoficialiai žymiai ilgesnis.

Savo teisę tuo reikalu kalbėti JAV kongresas veda iš to, kad tokia Rusijos politika yra pavojinga JAV ir viso pasaulio dar laisvų tautų saugumui, ardo tautų bei natūralių tautų sugyvenimą ir tokiai daugybei pasaulio gyventojų atima galimybę nau-

dotis pagrindinėmis žmogaus teisėmis bei laisvėmis.

Iš čia jau aiškus ir savaitės tikslas: kasmet atitinkamu būdu priminti ir prisiminti, kad tokia daugybė tautų dar neturi galiybės pasinaudoti apsisprendimo teise, kad visos eilės tautų apsisprendimas buvo sumindžiotas brutalia okupacija, kad pavergtieji galėtų išgirsti, jog Amerika kartu su jais trokšta laimingos atomazgos — kad jie būtų laisvi ir nepriklausomi.

Tokia yra teorija ir kilnūs norai, kurių įgyvendinimas kada tik užsimanysi net Amerikai neįmanomas. Bet labai gerai, kad tokios rūšies oficialus Amerikos pasisakymas galėjo atsirasti. Kada nors jis gali būti labai reikalingas.

Zinotina ir niekada nepamirština, jog tradiciškai suprantamos laisvės ir nepriklausomybės Lietuva sugrąžinimas yra labai sudėtingas socialiniai-politinis procesas, kurio ne visas sudedamąsias dalis galima iš karto pamatyti, nes jos keičiasi aplinkybėmis besikeičiant. Niekas negali ginčyti, kad aplinkybės keičiasi. Niekas negali tvirtinti, kad tos aplinkybės visada keisis tik Rusijos naudai. Čia yra mūsų vilties pati stipriausia šaknis.

Priklausydami prie laisvės netekusios tautos, Pavergtų Tautų savaitės proga atnaujinkim savo ryžtą laisvės sugrąžinimo siekti nesiblaškydami ir ne visomis priemonėmis, kurios tik galvon užplūsta, bet tik tomis, kurios esamu momentu yra pačios veiksmingiausios. Mažiausiai veiksminga priemonė šiandien yra tuščias barškimas keptuvėm ir pasiskardėnimu tuo, ką darysim, bet niekada mūsų sąlygose nebus per daug tų pastangų, kurių reikia mūsų augančios kartos lietuviškajai gyvybei ugdyti. Ta kryptimi ir pasirikiuoti na.

2
Kitataučių informavimas
apie lietuvius

Gyvendami išeivijoje, dažnai esam reikalingi visokeriopos pagalbos iš kitataučių. Jos galim susilaukti palaikydami su jais gerus santykius ir teikdami jiems išsamią, teisingą informaciją. Ši darbo sritis yra labai komplikuota, reikalaujanti daug lėšų, o ypatingai didelės patirties. Todėl minėtam klausimui gvildinti buvo pakviesti keturi referentai. Svarstybų koordinatorius bei kalbėtojų pristatytojas buvo A. Gečys.

Kun. Kazimieras Pugevičius, Lietuvių Informacijos Centro vadovas, anksčiau toje srityje dirbęs su Amerikos katalikais, konferencijos dalyviams pateikė apščią praktiškų žinių iš savo ilgo patirties. Jis pabrėžė, kad labai svarbu lietuvių ir Lietuvos problemas pristatyti ne tik aukštesniems pareigūnams, įtakingiems visuomenės veikėjams, politikams, įvairių religijų vadovams, kultūrininkams, bet ir plačiosiom JAV masėm. Reikia suformuoti mum palankią opinią. Mases galima pasiekti didžiosios spaudos, radijo bei televizijos pagalba. Tačiau keliai, pareiškę kalbėtojas, ir minėtas institucijas yra labai grubūs. Ypatingai labai sunku prisiveržti į didžiąją spaudą. Viena, vargas prie jos prieiti, o ir priejus didelis vargas įpiršti tai, kas mum įdomu ir svarbu. Norint pasiekti geresnius rezultatus, reikia pilnai suprasti jų psichologiją. Minėtų institucijų žmonės labai jautrūs, kad perduodamos žinios būtų įdomios plačiosiom masėm. Jos turi būti trumpos, aktualios, teisingos ir, jei galima, surištos su amerikiečiam žinomais faktais.

Informacija Kanadoj

LB politinės konferencijos Washingtono informacijos seminaro klabėtojai. Iš k.: kun. K. Pugevičius, inž. J. Danys, dr. R. Misiūnas ir A. Gureckas. Nuotr. R.A. Stirbio

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS
NEPAPRASTA KONFERENCIJA
Ypatingu būdu paminėta 40-ties metų
vergijos sukaktis

BRONIUS VAŠKAITIS

Šiuo reikalu platoką pranešimą padarė inž. Jonas Danys, atvykęs iš Ottawos. Jis pastebėjo, kad Kanadoj dabartiniu metu gyvena 25-30,000 lietuvių. Taigi žymiai mažiau kaip JAV-bėse. Kalbėtojas paminėjo, kad jo gyvenamame krašte etninių grupių veikimo sąlygos kiek skiriasi nuo Amerikos sąlygų.

Prieš 10 metų įvyko lyg ir lūžis — Kanados vyriausybė atsiskė nutautinimo politikos ir pradėjo rūpintis įvairių mažumų kultūrinių vertybių išsaugojimu. Valdžia finansiškai remia ansamblius, vadovėlių bei knygų leidimą, kai kuriuos politinius užmojus, platesnio masto susibūrimus. Ypač stipriai finansiškai buvo paremtos Lietuvių dienos, įvykusios Toronte.

Susiorganizavus Lietuvių Bendruomenei, sustoję veikus Kanados lietuvių taryba. Tokiu būdu visa informacija perėjo į LB rankas. Šioje srityje lietuvių reikiama atskirai ir kartu su latviais, estais, o kartais ir su ukrainiečiais. Kanadoj savo gana šakota veikla pasireiškia Baltų federacija. Ji ruošia įvairius kultūrinius parengimus, kurių metu organizuojami priėmimai valdžios pareigūnams, kultūrininkams, politikams. Tokiu būdu užmezgami asmeniniai kontaktai, kurių dėka vėliau palengvėja lietuviškos informacijos perdavimas. Taip susilaukiama pagalbos platesnio masto užmojam.

Paskutiniame priėmime, įvy-

kusiame Kanados parlamento rūmuose, dalyvavo 21 senatorius, 42 kongreso nariai, ministrai, politinių partijų atstovai, kultūrininkai. Ministeris pirmininkas į pasitarimus, kuriuose buvo ruošiamą medžiaga Madrido konferencijai, pakvietė ir baltų atstovą. Ne per sunkiausiai parlamente pravedami įstatymų projektai, palankūs baltams.

Kanados lietuvių plačiai paskleidžia JAV LB kasmet išleidžiamą knygą "Violations", kurioje yra sukaupta gana daug dokumentinės medžiagos apie Sovietų barbariškų žygius Lietuvoje. Iš skaitytojų LB susilaukia gražių atsiliepimų bei padėkos laišku.

Atitinkamomis progomis ruošiamos demonstracijos. Vieno jų prie Sovietų ambasados buvo laikomos pamaldos, o nakties metu suorganizuotas budėjimas. Didžioji Kanados spaudoji lietuvių savo problemas kelia laišku skyriuose.

Kas padaryta mokslinėje srityje ir ko turėtume siekti ateityje

Prof. Romualdas Misiūnas, istorijos mokslų daktaras, palietė mokslinius dirvonus. A. Gečys pristatydams prelegentą, pabrėžė, kad dr. Misiūnas išgarsėjo, kai jis išėjo į kovą su didžioju informacijos galijotu — Encyclopedia Britannica. Savo straipsniais, išspausdintais moksliniuose žurnaluose, jis svarbiais argumentais įrodė, kad enciklopedijoje teikiama informacija apie Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes kai kur yra netikslai. Enciklopedijos vadovy-

bė, kiek pasiginčijusi, prisipažino klydusi ir sutiko ateityje klaidas atitaisyti.

Dr. Misiūnas savo pranešime palietė tris sritis: mokslinius darbus, akademinio lygio periodiką ir lietuviškos dalykų dėstytojų universitetuose.

Konstatavo, kad geriausiai kitataučius informuojam apie mūsų literatūrą, kalbotyrą ir visuomeninius mokslus. Didžiausia spraga jaučiama dėl neturėjimo lietuvių ir anglų kalba sintetinės apžvalginės Lietuvos istorijos. Anksčiau rašytos Lietuvos istorijos yra senstelėjusios, ir jas reikia koreguoti bei papildyti. Dėl minėtų priežasčių sunkoka studentus ir bendrai akademinio lygio žmones supažindinti su Lietuva. Kalbėtojas pasigedo anglų kalba lietuvių literatūros istorijos bei gero veikalo apie mūsų tautosaką. Paminėjo, kad šiuo metu yra sumažėjęs disertacijų rašymas lietuviškais temomis. Patarė sudaryti akademinę komisiją, kuri rūpintų minėtų trūkumų pašalinimą.

Kalbėdamas apie akademinę periodiką, pranešėjas nurodė, kad mes anglų kalba turim tik vieną žurnalą — Lituanus. Tarpiais apie mus informacijų teikia ir baltų žurnalas. Lituanus žurnalas laiko slinkty yra turėjęs ir krizių — savo laiku buvo pasidaręs perdėtas lietuvišku: Gvildėno problema, labai įdomias mum, bet nepatrauklias amerikiečiam. Dabar Lituanus užimtoji linija yra labai gera.

Tęsdamas pokalbį toliau, dr. Misiūnas pabrėžė, kad šiuo metu Amerikoje jaučiama gyvas susidomėjimas Sovietų Sąjungoje esančiom nerušiškoms tautom. Lietuvių gerai galėtume pristatyti Lituanus žurnale, užfiksuodami įvykius, pasireiškiančius okupuotoj Lietuvoj. Norint to pasiekti, reiktų turėti bent vieną pilnai apmokamą redaktorį.

Gvildėdamas paskutinį punktą, paskaitininkas nurodė, kad JAV federalinė valdžia specialią programą vykdydumai skiria nemažas sumas pinigų. Projektų, liečiančių lietuviškas problemas, reiktų paruošti bent kelis. Tuo reikalu turėtų rūpintis iš lietuviškų fondų apmokamas kuris

(nukelta į 4 psl.)

ŽMOGUS — JUDANTI KRYŽKELĖ

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

Antanas Rubšys,
Manhattan College

26

Jų kilmė tebėra iki šiol paslaptis. Atrodo, kad jie atėjo iš Rytų — Irano ar Indijos ir įsikūrė Krašto tarp upių žemupyje. Archeologija liudija, kad jau penktame prieškristiniame tūkstantmetyje sumerai gyveno kaimeliuose.

Ir Kaldėjų buvo pati pietinė Tigro ir Eufrato upių slėnio dalis. Kartkartėmis Šv. Raštas prie Kaldėjų prijungia ir Babiloniją (Pr 11, 28; Jer 50, 10). Kaldėjų gyventojai, kaldėjai, buvo semitai. Jie atsirado Mesopotamijoje asirų imperijos žlugimo metu (apie 1000 metus prieš Kristų). Asirų imperatoriui ASurbanipal mirus (626 m. pr. Kr.), kaldėjas Nabopolassar sukūrė imperiją — naująją Babiloniją, arba Kaldėją. Nabukas buvo jo sūnus ir naujosios imperijos pažiaba. Jį sutikome Babilono griuvėsiuose.

Ur miesto praeitis

Tupi šventovių apdilejama tai.

Raizgosi siauros gatvelės.

Ur piliakalnis — kupra dykumoje.

Kur pradėti susitikimą su Ur praeitimi? Ji gili ir turininga — svarbi Vakarų žmogaus kryžkelė. Čia vienas sumerų kaimelis tapo miestu, o vienas miestų — miestų valstybe.

Sumerai buvo pirmieji Mesopotamijos gyventojai, kurie ėmė rašyti. Ankstyviausios kyliaraščio plokštelės yra tik sumeriškos. Tai įvyko apie 3200 metų prieš Kristų. Istorijos aušra ir saulėtekis Krašte tarp upių turi sumerišką veidą.

Ur miestas tapo iškilium pirmosios sumerų dinastijos laikotarpiu (2850-2360 m. pr. Kr.). Tuomet Sumerija susirišo į laisvą miestų-valstybių sąjungą.

Sumerai nebuvo vieninteliai Mesopotamijos gyventojai. Šiaurinėje jos dalyje gyveno semitai. Juos įprasta vadinti akadais. Beje, ir Abraomas buvo semitas. Akadai gausėjo ir buvo karinęsi už sumerus. XXIV a. Sar-

gon, akadas, sukūrė pirmąją imperiją Žemės istorijoje: nuo Elam rytuose iki Viduržemio jūros vakaruose, nuo Mažosios Azijos šiaurėje iki Arabijos pietuose. Kadangi imperijos sostinė buvo Akkad miestas, ir pati imperija vadinama Akkad vardu.

Akkad karaliai davė sumerų kultūrai politinę išraišką. Ur miestas pasidavė Sargon valdžiai 2340 metais ir tapo vienu iš svarbių imperijos centrų. Trečiojo prieškristinio tūkstantmečio pabaiga yra Izraelio istorijos pradžia. Protėvių sakmė (Pr 12-50) rodo, kad Šventraščio kraštuose tuo metu buvo daug nerimo ir tautų bei genčių kraustymosi. Tą patį sako ir archeologija. Mesopotamijoje merdėjo sumerų kultūra, Egipte viešpatavo sąmyšis ir nuosmūkis, o Palestinoje buvo palaida bala.

Akadų imperiją sunaikino barbarai Guti. Palengvėle įsibraudami ir įsiliedami į Mesopotamiją, jie ne tik uždusino akadų imperiją, bet ir padėjo sumerų kultūrai vėl atgimti. Ir šiuo metu Ur miestas suvaidino didelį vaidmenį. Trečioji Ur dinastija ir jos pirmūnas Ur-nammu save laikė "sumerų ir akadų karaliais" ir "keturių pasaulio šalių valdovais" (2060-1950).

Prieš mano akis apdile trečiosios Ur dinastijos miesto griuvėsiai. Abraomas turėjo būti jo pilietis. Pasaulis, kuriame jis gimė, augo ir gyveno, jau buvo senas, — su raišklėmis ant veido ir žilais plaukais ant galvos.

Enuma eliš su savo apeigine magija ir kolektyvine savimone bei Gilgameš legenda apie mirties baimę ir nemirtingumo ieškojimą jam buvo gerai pažįstami.

Ur miestas Abraomo amžiuje

Abraomo tėviškė nūdien yra į vakarus nuo Eufrato upės ir tolokai nuo Persijos įlankos. Abraomo amžiuje Eufratas plovė Ur miestą, o įlanka buvo Ur uostu. Nėra abejonės, kad Ur miestas ir jo apylinkės buvo drėkinamos įmantriai kanalų sistema. Dabar, o ypač vasaros metu, aplink matyti tik dykumą. Oras drebėte dreba saulėje, o simūm — sausas ir deginąs vakaris iš dykumos — verčia užsidėti ant burnos drėgną nosinaite. Pats Ur piliakalnis milžiniškas ir labai kuprotas. Planingi archeologų kvadratai daug kur tik apskritos duobės ir daubelės.

Dviejų metrų molio sluoksnis

Tvano pėdsakai? Anglas archeologas Sir Leonard Woolley vadovavo Ur archeologiniam tyrimui mūsų amžiaus antrame ir trečiame dešimtmetyje. Jis ir aprašo Tvano pėdsakus savo trumpame, bet labai patraukliame veikalė apie Ur senovę.

Archeologija yra piliakalnio tyrimas. Piliakalnį tirdama, archeologija jį sunaikina. Piliakalnis sukuria amžiai — žmonės, statydami ir atstatydami savo miestą. Kiekvienas statymas ir atstatymas tampa lyg torto sluoksnis su kašdienės apyvokos reikmenimis, statinių liku-

čiai, gatvių grindiniais, kiemais, puodų šukėmis, pelenais...

Archeologai, kasdarnieji vis gilyn ir gilyn į Ur piliakalnio sluoksnius, aptiko molio sluoksnį, kurį galėjo sunėsti tik vanduo. Iš karto jie pamane, kad jis pasiektas pats piliakalnio dugnas su pirmųjų žmonių šašaičių sluoksniu. Tačiau archeologas Woolley atsiskė šią išvadą priimti. Mat, jam atrodė, kad šis molio sluoksnis yra per arti prie piliakalnio paviršiaus ir negali būti žemės paviršius, ant kurio stovi piliakalnis. Užtat jis liepė kasti per molio sluoksnį. Molis gi buvo labai kietas. Jame nebuvo užtinkama nei keramikos skeveldrų, nei namų apyvokos reikmenų. Tik kur ne kur buvo randama koks kauliukas ar sraigės kiauštas. Pasikasus maždaug porą metrų, molis staiga baigėsi, ir prasidėjo naujas sluoksnis su ženklais, kad žmogaus gyventa. Imta kasti toliau — 100 metrų į šiaurę. Tie patys rezultatai. Vandens sukurti molio sluoksniai skyrė dvi skirtingas kultūras: žemoji su rankų darbo keramika ir šukėmis bei akmeniniais (titnago) įrankiais ir aukštoji su iškilia keramika, dirbta ant puodžiaus rato, bei įrankiais iš metalo.

Archeologai ėmė daryti išvadas. Anot jų, užtiktas molio sluoksnis liudija, kad Tvanas dalina Mesopotamijos kultūrą ir civilizaciją į du skirtingus periodus. Piršosi mintis, kad dėl to ir sumerų karalių sąrašai dalinami

į dvi serijas: karaliai "prieš Tvaną" ir karaliai "po Tvano". Be to, ir užuomina apie Tvaną Gilgameš legendoje darosi suprantama. Ką jau bekalbėti apie šventraštinį pasakojimą apie Nojų (Pr. 6-9).

Archeologų išvados sukėlė sensacijas. Anot paties Woolley: "Turint omenyje visus davinius, negali būti jokios abejonės, kad tvanas, kurio galimus pėdsakus užtikome, yra ne tik tas anas tvanas, apie kurį kalba istorija ir sumerų legenda, bet ir tas, kurio remiasi pasakojimas apie Nojų".

Paslaugus sargas baltame sijone

Šalia mirusio Ur miesto kaurbūrių yra milžiniška duobė. Sargas šaukia "švey, švey!" (Palengva, palengva!). Tikrai, duobės briaunos labai trapios. Griuvėsių sargas sakosi esąs Sir Leonard Woolley laikų sargo sūnus. Jo baltutis sijonas — galabijeh ir galvos gaubtuvas — kafijeh plevėna dykumos vėjyje. Jo drabužių švarumas ant dulkino piliakalnio tuojau pat sustabdo akis. Prie kariško diržo kabo sunkus revolveris, o abu pečius sverdama, kryžiuojasi atsarginių kulipkų juosta. Savita, bet miklia anglų kalba jis sveikina Ur senolių vardu.

Atsargiai leidžiusis į duobę. Jos net šonai sutrūniję. Tikrai, reikia būti atsargiam. Tik repečkomis slenku žemyn.

(Bus daugiau)

VIENOS KELIONĖS PRISIMINIMAI

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

12

Aikštė tokia švari, kad rodos, žmogaus kojos jos nėra lietušios. Šaligatviuose eilė krautuvių, kuriose nestinga pirkių. Išsina moterys, nešinos pirkiniais, iš suknelių parduotuvės. Gražūs, dailiai susišukavę vaikai laičio ledus, vaflius suvynioję popierinėmis servetėlėmis. Mažo Austrijos miestelio atmosfera dvelkia senos išsisknijusios civilizacijos dvasia.

Grįžtame į Salzburgą apie pirmą valandą. Esam alkani. Mano bičiulis ir aš ieškom restoraną ir pagaliau pagrinidinės gatvės vidury užtiknam tokį, kuris reklamuoja amerikietiško stiliaus bufetą. Viduj erdviu, elegantiška ir šviesu. Restoranas atdaras iš visų pusių, ir visa eilė stalių yra erdviame kieme. Uniformuoti jauni vaikinai nešioja gėrimus ir tvarko stalus. Prieinu prie bufeto ir esu nustebinta nepaprastu maisto pasirinkimu. Už nelabai didelę kainą galima pripildyti lėkštę, pasirenkant karštus ir šaltus patiekalus. Pirmą kartą gyvenime esu valgiusi karštų grybų patiekalą, kuris kiek priminė lietuviškai pagamintus grybus svieste, bet dar turėjo kažkokį malonų prieskonį, kutenantį gomurį.

Pavalgę išėjom į gatvę, ieškodami deserto... Kavinų su tortais ir pasakiškai viliojančiais pyragaičiais Salzburgas kas antros durys. Sustojam vienoj mažytėj kavinėj. Nišose po staliuką, o prieky didžiulė stiklinė vitrina su saldumynais. Mandagi padavėja atneša kavą, bet kviečia pasirinkti pyragaičius... Sunku buvo apsispręsti ties vienu ar kitu, taigi pasirinkom po du...

Nebuvo prasmės grįžti į viešbutį, o Salzburgas toks įdomus. Tolumoje matėm Salzburgo viduramžių tvirtovę. Gerokai pasistiprinę pietumis ir tortais, nutarėm sudeginti kalorijas ir eiti tvirtovės link pėsčiomis. Kartais ji mum išnykdavo iš akių, už-

stota pastatų. Pagaliau pasiekėm tą Salzburgo pusę, kuri nuo likusios miesto dalies yra atskirta Salzacho upės.

Kitoj pusėj, už ilgos senų, bet gerai užsilaukusių mūrinių pastatų eilės aukštai tūnojo išdidi Hohensalzburg tvirtovė, pastatyta 12 šimtmečiu. Pasizvalgę į abi puses, suradom artimiausią tiltą, kuriuo perėjom į tvirtovės pusę. Atidžiai stebėdama užrašus, atsidadūm šalia Salzburgo kalėjimo, kurio statybos metų neatsimenu, bet žinau, kad jame prieš šimtus metų buvo kalinami galingi ir garsūs politiniai priešai.

Pagaliam priartėjom prie skersgatvio, vedančio į tvirtovę. Tvirtovės papėdėj į Kauno funikulierių panašus traukinėlis labai stačiai kėlė smalsuolius ir turistus į viršų. Susimokėję kelis šilings, laukėm savo eilės. Pakilimas buvo labai status, o iš lango nuostabus reginys atskleidė senąjį Salzburgą, kaip ant delno.

Viršų atsidadūm platformoj, iš kurios reikėjo pereiti tiesiai į niūrų ir tamsų pilies kiemą, apsupat senovinių bokštų ir sargybos pastatų. Saulė tą kiemo pusę vargiai bepasiekia. Kiemo senoviškas originalus grindinys buvo šaltas ir drėgnas, nežūrint vidurvasario karščio. Tarpuose bandė veržtis samanos.

Zvalgėmės muziejų, kuris turėjo istorinių relikvijų perlektų. Čia buvo Karolio Didžiojo kardas, karingų vyskupų kardai, durtuvai, šalmai ir šarvai. Lankėm požeminius kalėjimus, kuriuose buvo kalinami mūšius pralaimėję karo vadaai, o viršų milžiniškas, kad ir neaukštas pokylių patalpas. Kartais atrode, kad tetrūko tolimų trimitų gaudimo, ir į sales žygiuos riteriai ant savo šarvuotų žirgų.

Tačiau viskas čia pritaikyta turistam. Išėjus iš požemių į pilies išorinį kiemą, aptvertą aukšta mūrine tvora, kaip ir pati tvirtovė, modernus patarnavimas su

gaivinančiais šaltais gėrimais ir užkandimais leido pailsinti nuvargusias kojas ir pasigėrėti nepaprastai gražiu vaizdu su Salzburgo baltais bokštais, Salzacho upe ir tolimoj dūnkančiomis Alpėmis. Per šiaudelį traukiau ledo šaltumo "Afri-Cola" ir stebėjau tų pavadinimų: kilusi iš Amerikos, pavadinta afrikietiška, paduota Austrijoj... Šalmai sėdėjo būrelis studentų iš Amerikos. Jos garsiai diskutavo studijų Austrijoj sunkumus... Taip, esu tikra, kad čia nėra laiko demonstracijoms ar protestams. Čia kraštas, kuriame studentai studijuoja, o profesoriai dėsto...

Grįžom apacion saulei leidžiantis. Tarp senų pastatų skaitom šimtus skelbimų apie koncertus ir festivalius. Atrodo, kad visa Austrija gyvena klasikinės muzikos dvasioj. Jaunimo daug visur, ir visi domisi klasikine muzika. Atsiduriam plačioj, erdviuoj aikštėj ir stebimės, kodėl visas judėjimas staiga sustoja. Bokšte laikrodžio artėjo į šeštą valandą. Sustojom ir mudu. Didžiai rodyklei priartėjus prie dvylikos, pasigirdo nuostabi varpų muzika. Tai dar vienas "Glockenspiel". Ji tęsėsi lygiai vieną minutę. Jai nustojo skambėti, judėjimas ėjo toliau.

Viename aikštės pakrašty stovėjo senoviškos "karietos" su arkliais, kurias jau anksčiau buvom pastebėję. Jos laisvai judėjo modernaus judėjimo gatvėse, ir joks autobusas, joks automobilis nerodė nekantrumo žymių, jei prieky lėtai, vos kojas vilk-

damas, keleivius tempė lėtas arklys. Nutarėm pasinaudoti ta senoviška susisiekimo priemone. Už kelis šilings važiuom senojo Salzburgo gatvėmis ir gėrjomės jo architektūra, žmonėmis ir fontanais, kurių čia gausu, kaip ir visuose kituose senuose Europos miestuose.

Grįžom autobusu iki geležinkelio stoties, nes kelias atgal buvo vis dėlto nepaprastai tolimas, kad būtume galėję grįžti pėsčiomis. Ir vėl pradėjom ieškoti gero restoraną vakarienei, nes šį kartą buvom alkani. Grįžom į Rainerstrasse, vieną iš didesnių Salzburgo gatvių. Pastebėjom didžiulę "M". Tai būta Mundenhamer Braeu restorano, kuris reklamavo "tarptautinę ir vietinę" virtuvę. Restorano patalpa ilga ir siaura, primenanti traukinių restoranus. Pasienui išrikiuoti nedideli staliukai, atskirti aukštomis sienelėmis. Kiekvienoj nišoj atskiras apšvietimas, o po juo įdomios, senoviškos grafiškos. Elegantiškas padavėjas su fraku padavė aksomo viršelius valgų sąrašus. Pažinęs kaip svečius iš Amerikos, jis užkalbino mudu angliškai.

Mudviejų dideliame nustebimui bare buvo maišomi kokteiliniai pagal amerikietiškus receptus. Nutarėm išbandyti vietinį "Manhattan". Neteko nusivilti, ir kokteilis buvo toks, prie koio esam pratę Amerikoj. Savaimė suprantama, kad Austrijoj niekas neieško amerikietiško patiekalo, tuo labiau, kad Amerikos virtuvė nepasizymi savo

ypatingu skoniu. Pietūs buvo puikūs, su austriškais kukuliais, veršienos kepsniu, vietinėmis daržovėmis ir garsiuoju Scheiterhaufen (duonos, obuolių ir griežtinės pudingu).

Taip pavalgę, buvo sunku žingsniuoti viešbučio link. Bet reikėjo planuoti rytojaus dieną. Nors mudviejų dar Clevelande planuotos kelionės maršrutas jau vedė mudu į Vieną, bet aš užsispyriau dar sugrįžti į Vokietiją, kad mano bičiulis turėtų progos aplankyti garsųj Berchtesgadeną, kuriame aš lankiausi prieš daugelį metų. Nužygiavom į geležinkelio stotį, norėdami sužinoti traukinių tvarkaraštį. Patyrėm, kad į Berchtesgadeną traukiniai eina dažnai. Nutarėm iš viešbučio išsiregistruoti ateinančią rytą tuoj po pusryčių, padėti kelionės bagažą į automatinę spintą ir praleisti dieną Berchtesgadene su tikslu, vakariniu traukiniu grįžus, pasiimti bagažą ir nakties metu keliauti į Vieną.

Ketvirtadienis, liepos 12

Nešini lagaminais, tuoj po pusryčių nuskubėjom geležinkelio stoties link. Specialiose patalpose, įmetus reikiama šilingų sumą, kelioninis bagažas lieka apsaugoj, o raktas pasiimamas. Apmokėtam laikui pasibaigus (po dviejų parų) geležinkelio bagažinės administracija rastus lagaminus pasiima į savo globą, ir juos reikia atvykus išpirkti. Mudu padėjom savo lagaminus dvylikai valandų, nes planavom vakariniu traukiniu tęsti kelionę į Vieną.

Geležinkelio stoty greitai su-

radom reikiama traukinį, kuriame jau buvo susėdę turistai ir šiaip vietiniai keleiviai. Trumpai traukiniui sustojus prie Vokietijos sienos, reikėjo pereiti sienos formalumus, kurie baigėsi mandagių uniformuotų valdininkų šypsenomis ir trumpu žvilgtelėjimu į pasų viršelius. Ir vėl atsidadūm Vokietijoje, nors gamtovaizdis nepasikeitė. Berchtesgadeno stotis, gerokai pasikeitus nuo mano lankymosi prieš daugelį metų, turi dideles patalpas, gražų restoraną ir daugybę taksių.

Patyrė, kad iki garsiujų druskos kasyklų tėra vienas kilometras, nutarėm eiti pėsčiomis nurodytu keliu. Buvo progos pasidairyti po maisto ir suvenyrų krautuvių ir stebėti vietinius gyventojus. Su mumis žygiavo didokas būrys panašiai nusiteikusių turistų.

Pagaliam, perėję tiltą, už kelio posūkio, pamatėm iškabas "Berchtesgaden Salzwerke" su privažiuojamomis automobiliams restoranu. Turistų buvo daug, ir prie bilietai kasos buvo iškabinas pranešimas, kad sekantis būrys bus leidžiamas po pusantros valandos. Grįžti nebuvo prasmės. Taigi, pasiėmę numeruotus bilietus, nutarėm dairytis aplink ar net ko nors užkasti.

Tipiškai vokiška tvarka buvo didelė. Nereikėjo stovėti eilė, tik reikėjo klausytis garsiakalbiais aiškiai keliomis kalbomis pranešimų numerų. Pats kasyklų pastatas aptvertas aukšta akmenine tvora su vartais, kurie priminė jėgimą į tvirtovę.

(Bus daugiau)

BAISUSIS BIRŽELIS PITTSBURGHE, PA.

Tas baisusis birželis, kuris amžinai išliko mūsų tautos istorijoje, ir Pittsburgho lietuviams kasmet iš naujo sukelia šurpų prisiminimų. Šv. Kazimiero Pittsburgho lietuvių parapijos klebonas kun. W. Karaveckas tuo tikslu aukėjo mišias už visus žuvusius ir tebekenčiančius nuo komunizmo teroro pavergtų tėvynėj ir neaprepiamuose šaliojo Sibiro plotuose.

Faktiškai baisusis birželis buvo paminėtas radijo bangomis. Mūsų abi Pittsburgho lietuviškosios radijo programos šiemet tam skyrė daug laiko. Per Vytauto Juciaus vedamą programą birželio 8 pagrindinė kalbėtoja buvo seselė prancūzietė Josephine, kuri kalbėjo lietuviškai. Birželio 15 Vytautas Jucius skyrė išimtinai visą laiką birželio įvykiams paminėti. Po savo žanginės kalbos jis perskaitė Altos atsišaukimą į lietuvių visuomenę. Paskui prie mikrofono pakvietė šios programos bendradarbę seselę Josephiną, daug kartų įvairiomis progomis čia kalbėjusią. Šį kartą ji kalbėjo angliškai.

Savo abiejose kalbose seselė prelegentė gyvai, vaizdžiai, jausmingai ir įtikinančiai nušvietė baidiojo birželio reikšmę. Mūsų tėvynė, kalbėjo ji, šiandien, deja, tebėra okupuota, bet kova už laisvę ten vedama labai atkakliai namuose, bažnyčiose, mokyklose, kalėjimuose ir net pačiame Sibire. Lietuva tebėra gyva ir kovojanti. Sacharovo, Petkaus, Gajausko ir kitų suėmimai, Afganistano užėmimas pagaliau pravėrė akis pasauliui, kuris prarėgėjo, ką lietuviai patyrė per tuos keturiasdešimt

metų okupacijos. Faktas, kad per visą tą laiką Sovietų režimas ne kiek nepasikeitė, lygiai nepasikeitė ir mūsų tautos ryžtas nepriklausomybę atgauti. Laisvės troškimas tapo dominuojančia aspiracija. Tauta mokėjo ir tebekoma brangiausią kainą — žmonių gyvybėmis. Kol lietuvių tauta bus gyva ir kol laisvės troškimas neišnyks, nepriklausomybės idėja taps realybe. Mes su didžiausia meile prisimename tuos, kurie žuvo kovoje su komunizmu. Pavergtųjų pasipriešinimas vyksta sunkiausiose sąlygose. Vienok jis auga ir stiprėja. Tad išlaikykime savo tautines ir kultūrinės vertybes. Žadinkime gyvatingą tautos jėgą, kad ji išliktų stipri dvasia ir kūnu. Kol tauta bus gyva, bus gyvas ir jos prisikėlimas. Lietuvių tauta, kaip ir kitos tautos, turi teisę laisvai gyventi ir ji tos teisės niekad neatsisakys!

Programos vedėjas Vyt. Jucius seselėi nuosirdžiai padėkojo už sutikimą kalbėti per du sekmdienius ir už taip gražiai paruoštas kalbas. Seselė Josephine, nors čia gimusi, visuomet klausytojus nustebina savo tobulu lietuviška tarsena ir stiliumi. Prie seselės kalbos buvo parinkta plokštelių muzika.

Povilas Dargis, ilgametis lietuviškos radijo programos vedėjas, birželio 15 dieną skyrė visą laiką liudiniesiems įvykiams paminėti. Po įvadinės kalbos ir parinktos tai progai plokštelių muzikos, dialogo forma vyras ir moteris kalbėjo apie praėjusius ir dabartinę Lietuvos padėtį.

T.D.

Iš LB politinės konferencijos Washingtono birželio 8-9. Konferencijoje susitikę Washingtono lietuviai. Iš k. Algimantas Gureckas, LB atstovas Washingtono; dr. Stasys Bäckis, Lietuvos atstovas Washingtono; Vladas Butėnas, Amerikos Balso radijo darbuotojas. Nuotr. Jono Urbano

AMERIKOS LIETUVIAI TURĖTŲ PASIPRIEŠINTI

Jungtinis Amerikos Pabaltiečių Komitetas 1980 birželio 24 buvo painformuotas federalinės radijo įstaigos — Board for International Broadcasting, prižiūrinčios Radio Free Europe/Radio Liberty stočių veikimą, kad norima pabaltiečių kalbomis radijo programas perkelti iš Miuncheno į New Yorką.

Programų perkėlimą esą norima padaryti taupymo sumetimais, pirmoj eilėj spaudžiant senato užsienio reikalų komitetui, nes, krinant užsieniuose dolerio vertei, tų radijo stočių išlaidos Vokietijoje smarkiai didėjančios.

Amerikos Pabaltiečių Komitetas pareiškė savo kolektyvų nopratarimą tokiam planui ir susirūpinimą, kokią neigiamą psichologinę įtaką toks programų atkėlimas iš Europos į JAV-bes gali turėti tiek okupuotiems Pabaltijo valstybių gyventojams, tiek laisviesiems pabaltiečiams.

Jei jau taupumo sumetimais reikėtų daryti pakeitimus, tai vietoj pabaltiečių radijo programų iš Miuncheno į New Yorką galėtų būti perkeltos Sovietų Sąjungos satelitinė kraštų kalbomis transliuojamos programos; tai neturėtų jokių neigiamų psichologinių padarinių, nes sovietų satelitų valdžiu neliečia joks pripažinimo ar nepripažinimo nusistatymas, o šis klausimas yra labai jautrus okupuotiems Pabaltijo kraštam.

Apskritai, neaišku, kaip JAV kongresas finansiniais išskaičiavimais galėtų priieiti nuomonę skaldyti svetimomis kalbomis siunčiamas sovietų tautom, jų satelitam ir pabaltiečiam radijo programas, kada šiuo metu labiau negu kada nors reikėtų tokias programas stiprinti sovietų melam atremti.

Todėl Amerikos Lietuvių

Taryba prašo Amerikos lietuvius rašyti prezidentui, savo senatoriam ir kongresmanam, stipriai pasisakant prieš suplanuotą Radio Free Europe/Radio Liberty pabaltiečių kalbomis radijo programų perkėlimą iš Miuncheno į New Yorką.

ALT Inf.

Čia pateikiami laiškų tekstų projektai.

The Honorable Jimmy Carter
President of the
United States
The White House
Washington, D.C. 20500
Kreiptis: Mr. President:

The Honorable .....
House of Representatives
Washington, D.C. 20515
Kreiptis:

Dear Congressman.....
The Honorable.....
United States Senate
Washington, D.C. 20510
Kreiptis: Dear Senator.....

Expanding Moscow colonialism in Afghanistan and other countries requires more resolute resistance against Soviet oppression. Please support the idea that Radio Free Europe/Radio Liberty would remain in Europe where it could more effectively give support to the hopes of the subjugated Baltic States: Lithuania, Latvia and Estonia.

Forty years ago the Baltic States were made Soviet colonies but these downtrodded people can still be reached by radio. Please support the decision to keep Radio Free Europe/Radio Liberty in Europe where it could more effectively serve these captive nations.

MALDA IR DEMONSTRACIJOS UŽ PAVERGTĄ LIETUVĄ

ALGIMANTAS S. GEČYS

Philadelphijos lietuviai skaičiuoja negausius. Sėkmingu laikomas renginys, pajėgią sutelkti 200 tautiečių. O tačiau negausi kolonija politiniu pranašumu, sugebėjimu į gyvenimą išvesti naujus visuomenininkus, surasti lietuviškiems reikalams prijauniančių kitataučių, ar iškelti Lietuvos pavergimo klausimą amerikiečių spaudoje ir televizijoje yra viena iš pirmiausių. Šiais metais, minint 40-ties metų Lietuvos okupacijos sukaktį, Philadelphijoje vėl buvo pasiekta neeilinių laimėjimų. Tai įvykių bendram tikslui subūrus Lietuvos Bendruomenės Philadelphijos apylinkės ir Amerikos Lietuvių Jaunimo Sąjungos Philadelphijos skyriaus darbuotojus. Pirmieji teikė finansinį užnugarį, organizacinę patirtį, panaudojo turimas pajuntas Bažnyčios hierarchų ir politikų tarpe. Jaunimo Sąjungos nariai darban stojo su klūtis deginančiu entuziazmu, ryžtu ir drąsa ir šimtus valandų siekiančia darbo auka.

Audienceja pas kardinolą

Pasaulio LB valdybai aplinkraščių paraginusi bausių birželio įvykių sukaktį jungti su Maldos dienos už Lietuvą paskelbimu amerikiečių ir kitų laisvojo pasaulio kraštų vyskupijose, Philadelphijos LB apylinkės valdyba nutarė prašyti audiencejos pas Philadelphijos arkivyskupą kardinolą John Krol. Gegužės 21 kardinolas teikėsi priimti Philadelphijos LB delegaciją, kurią sudarė apylinkės valdybos pirmininkė Teresė Gečienė, Philadelphijos arkivyskupijos kancleris prel. Francis Statkus, Šv. Andriejaus parapijos vikaras kun. Kajetonas Sakalauskas, apylinkės valdybos vicepirmininkė jaunimo reikalams Jūratė Krokutė-Stirbienė ir JAV LB visuomeninių reikalų tarybos narys Rimas Česonis. Kardinolui buvo įteiktas laiškas, kuriame išdėstyta Lietuvos katalikų persekiojimas, tautos ištikimybė Kristui ir jo Bažnyčiai. Prašyta birželio 15-ąją paskelbti arkivyskupijoje Maldos diena už Lietuvą. Taip pat prašyta į katalikų mokyklų mokslo programą įtraukti dėstydamą apie komunizmo vykdomą krikščionių persekiojimą ir ateizmo propagavimą. Tai prilygtų viešose mokyklose dėstomam "holocausto" kursui, liečiančiam žydų tautos genocidą.

Arti valandos trukusios audiencejos metu kardinolas Krol gyvai domėjosi keliamais klausimais. Audiencejos dalyvius švelniai provokuodamas, jis sutiko maldos dieną paskelbti ir ją pagarsinti, tačiau su sąlyga. Audiencejos dalyviams buvo pavesta paruošti laišką arkivyskupijos ribose esantiem klebonam ir Maldos dienos skelbimo tekstą, kuriuos kardinolas atitinkamai pakoreguos ir savo vardu paskelbs. Teko sutikti su statoma sąlyga. Prel. Statkui, kun. Sakalauskiui ir T. Gečienei uždavini pavyko atlikti sėkmingai.

Jaunimas organizuoja demonstraciją

Tuo metu, kada vyresnieji rūpinosi Maldos dienos išrūpinimu ir jos išreklamavimu, JAV LB leidžiamo biuletenio Bridges vyriausio redaktoriaus Rimanto Stirbio ir Jūratės Stirbienės jaukie pastogėjė veik kas dieną jaunimas posėdžiavo ir ruošėsi demonstracijai. Demonstracija siekia atkreipti amerikiečių spaudos ir televizijos dėmesį į tebevykstančią Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių okupaciją ir žmogaus teisių paneigimą. Demonstracijai pasirinkta prieš keletis metų sėkmingai išbandyta forma — 24 valandų budėjimas. JAV parkų tarnybai tarpininkaujant, budėjimui vieta buvo gauta netoli nuo JAV nepriklausomybės lopsio — Laisvės Varpų aikštelės. Demonstracijos šūkiu parinkta jaunimo nusistatymą išreiškianti frazė: "Paminėti... liudėti... protestuo-

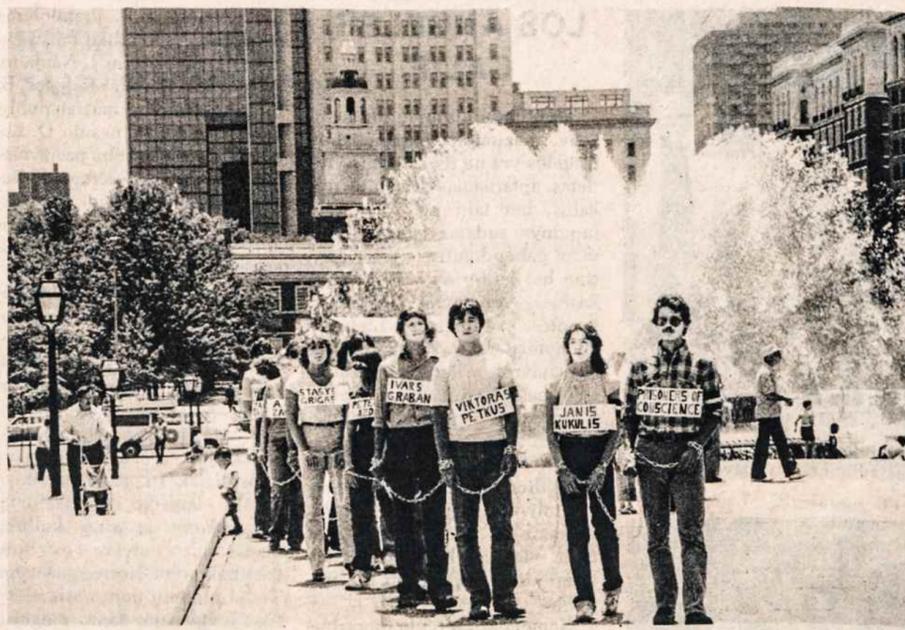
ti...". Į talką stojus pustuziniui latvių jaunimo, per ateinančias dvi savaites Stirbių namai virto jaunimo būstine, kurioj vakarais buvo piešiami plakatai, rašomi atsišaukimai ir pranešimai spaudai, didinami mūsų rezistentų atvaizdai, ant milžiniškų plakatų rašoma išvežtų Sibirian ir sovietų nukankintų pavardės, siuvama rankų raiščiai, ruošiami tekstai, kurie 24 valandų budėjimo metu bus skaitomi per garsiakalbius, kad pro aikštę praeinantieji sužinotų apie okupanto skriaudas pabaltiečiam.

Birželio 14, šeštadienio vidurdienį, trumpomis ceremonijomis pradėtas jaunimo 24 valandų budėjimas. Pakeltos trijų Baltijos valstybių vėliavos. Kun. Sakalauski vadovaujant, pasiūlyta. Išklaustyta JAV LB visuomeninių reikalų tarybos nario Gabrieliaus Mirono prasmingos kalbos. Po to vyko ištremtųjų, nužudytų, kalinamųjų lietuvių pavardžių skaitymas, žuvimo aplinkybių apibūdinimas, kaltinimų ir bausmių apibūdinimas. Buvo skaitomos anglų kalba ištrauktos iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos ir kitos rezistentinės literatūros. Tuzinas jaunuolių, susirišę grandine ir prie krūtinės bei nugarų prisėgę Lietuvos rezistentų pavardes, vaikštinėjo po aikštę. Kiti aplinkinėse gatvėse praeiviams dalino atsišaukimus. Vakarop, saulei leidžiantis, budėjimo vietoje trečios kartos lietuvis kun. Kazimieras Stewart pravedė trumpas pamaldas. Buvo meldžiamasi už kenčiančią tautą maldomis, sukurtomis Sibiro taisygose. Gintarė Gečytė skaitė ištraukas iš Šv. Rašto. Su demonstrantais į bendrą maldą jungėsi vyresnieji, atvykę palydyti solidarumo mūsų patriotiniam jaunimui. Budėjimas tęsėsi visą naktį, garsiakalbio garsam sklindant į tolumą ir primenant okupanto daromas skriaudas lietuvių tautai. Ryto maldas aikštę pravedė latvis kun. M. Kirsons.

Sekmadienį Šv. Andriejaus parapijoj, kun. dr. Kazimieras Širvaitis už pavergtuosius aukojosi mišias, kurias užprašė LB apylinkė. Su juo koncelebravęs kun. K. Sakalauskas mišias aukojosi persekiojamo savo klasės draugo kun. Alfonso Svarinsko intencija. Lektorium buvo Pietinės New Jersey LB apylinkės pirm. Balyš Raugas. Prie altoriaus buvo gausiai išrikuotos vėliavos. Mišijų eigą sekė specialiai atvykęs dienraščio The Philadelphia Evening Bulletin korespondentė, kuriai LB valdybos pareigūnė vertėjavo. Kun. dr. Širvaitis pasakė lietuvišką pamokslą. Mišijų metu giedojo Vilties choras ir solistė Ona Pliuškonienė.

Budėjimo pabaiga

Po mišijų Šv. Andriejaus bažnyčioje buvo vykstanta ir budėjimo vietą užbaigiamosioms ceremonijoms. JAV LB visuomeninių reikalų tarybos nariui Rimui Česonui vadovaujant, jos buvo pradėtos Amerikos himnu. Solistė O. Pliuškonienė pagiedojo "Lietuva brangi". Invokaciją sukalbėjo kun. M. Kirsons. JAV atstovų rūmų narys kongr. Charles Dougherty, kurio rūpesčiu buvo sėkmingai išspręsta Lietuvos diplomatinę tarnybą slėgusi finansinė krizė, smerkė Lietuvos pavergimą ir kvietė visus jungtis į kovą prieš komunizmą ir jo imperialistinius kėslus. Iš Washingtono atvykęs pagrindinis kalbėtojas, Reader's Digest vyresnysis redaktorius Kenneth Y. Tomlinson iškėlė neteisėtą Baltijos valstybių okupaciją, jų žmonių vykdomą kovą prieš okupantą, žmogaus teisių paneigimą. Jo nuomone, Ameriką turi Baltijos tautoms padėti. Bet padėti galės tik kariškai tvirtos JAV-bės. Tomlinson prieš kelis metus Reader's Digest žurnale plačiai aprašė Simo Kudirkos odiseją; nuo to laiko jis yra nuosirdus lietuvių tautos draugas. Budėjimo iniciatorė Jūratė Stirbienė tarė padėkos žodį lietu-

Philadelphijoje minint tragiško birželio įvykius, Amerikos Lietuvių Jaunimo Sąjungos nariai demonstruoja, kiekvienas atstovaudamas sovietų kalėjimuose esančiam politiniui kaliniui. Nuotr. R. Stirbio

vių ir latvių jaunimui. Po jos kalbos mikrofoną perėmė latvių studentų atstovas, kuris visus nuopelnus už budėjimo suorganizavimą atidavė lietuvių jaunimui. Giedant visų trijų Baltijos tautų himnus, buvo nuleistos vėliavos, ir 24 valandas trukęs budėjimas buvo baigtas.

Amerikiečių dėmesys birželio sukaktiui

Jaunimo ir LB darbuotojai pirmiausia siekė kitataučiui priminti 40 metų tebesitęsiantį okupacijos faktą. Kardinolo Krol laiškas, skelbiantis Maldos dieną katalikams, priminė smurtu įvykdytą Lietuvos aneksiją, tikėjimo persekiojimą ir žmogaus teisių pažeidimus. Laiškas vienoje bažnyčiose buvo skaitomas išties, kitose — įtraukiamas į parapijų biuletenius, dar kitose — komentuojamas pamokslu metu ar įtraukiamas į Tikinčiųjų maldą su kardinolo pasiūlyta peticija: "Minint 40-tą sukaktį smurtu įvykdytos inkorporacijos į Sov. Sąjungą, mes meldžiamės už Lietuvos žmones ir visus tuos, kurie kenčia teisių ir laisvės atėmimą ir mažinimą".

Philadelphijos arkivyskupijos ir Allentowno vyskupijos leidžiamas katalikų oficiozas The Catholic Standard and Times birželio 12 visą trečią puslapį paskyrė Lietuvai. Puslapį pavadinęs akį pagaunančia antrašte "Lietuviai yra skirti sunaikinimui", redaktoriaus išspausdino kardinolo laišką, Lietuvos žemėlapi, pranešimą apie įvyksiančią jaunimo demonstraciją ir kitus du straipsnius, kur minimas Šv. Tėvo dėmesys Rytų Europai, komentuojama Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika ir cituojamas kun. K. Pugevičiaus pareiškimas.

Trys pagrindinės Philadelphijos televizijos stotys birželio 14 d. 6 ir 11 valandos žinių metu rodė demonstruojantį jaunimą ir komentavo okupacijos paminėjimo faktą. Viena iš šių televizijos stočių birželio 15 parodė budėjimo užbaigiamąsias iškilmes ir jų metu kalbantį kongr. Dougherty. Plačiai klausoma žinių radijo stotis KYW birželio 14 kelis kartus per valandą pranešinėjo apie vykstančią jaunimo demonstraciją.

Visi pagrindiniai Philadelphijos laikraščiai vienu ar kitu būdu minėjimo sukaktį prisiminė. Birželio 13 The Philadelphia Daily News pranešė apie įvyksiančią jaunimo demonstraciją. Keliais atvejais cituoti R. Stirbio pareiškimai. The Philadelphia Inquirer birželio 14 paminėjo kardinolo paskelbtą laišką, Šv. Andriejaus parapijoj įvyksiančias mišias ir būsimą jaunimo demonstraciją. The Philadelphia Evening Bulletin birželio 11 išspausdino Philadelphijos LB Talkos Lietuvių komisijos nario dr. J.A. Stikloriaus laišką redakcijai, kuriame sugretintos Lietuvos ir Afganistano invazijos. Tame pačiame laikrašty birželio 16 buvo išspausdintas Paula Herbut straipsnis, kuriame pavaizduojama Lietuvos okupacija, komentuojamas kun. dr. Širvaicio pamokslas, paminimas

Philadelphijos Jaunimo S-gos suruosto bausių birželio sukaktį minint 24 valandų budėjimo metu Jūratė Stirbienė, budėjimo koordinatore, įteikia Reader's Digest redaktoriui K. B. Tomlinson knyga "Lithuanian Writers in the West, an Anthology", redaguota A. Skrupskelienės. Šalia stovi latvių grupės vadovas K. Sveilis. Nuotr. A. Bagdonavičiūtės

kardinolo laiškas ir aprašoma jaunimo demonstracija, daugelį pagrindinių šių dienų rezistentų suminint pavardėmis. Straipsnis pailiustruotas kun. dr. Širvaicio ir kun. Sakalausko nuotrauka. Baigiant šį ilgesnį straipsnį ir džiaugiantis rezultatais, tenka paminėti, kad Philadelphijos lietuvių kolonija yra glaudi, veiksminga, gerai suprantanti darnios veiklos svarbą ir nesileidžianti patriotizmo vardan būti skaldoma. Todėl ir jaunimas yra su vyresniaisiais. Juo pasitikima ir neabejojama, kad nuo lietuviškos veiklos jis nesitrauks.

Tebūna leista suminėti tuos Philadelphijos ir jos apylinkės jaunuolius, kurie savo darbu ir ryžtu išgarsino okupanto daromas skriaudas lietuvių tautai: Jūratė ir Rimantas Stirbiai, Rimas Melnikas, Audrius ir Gintaras Dragūnai, Danutė Pliuškonytė, Jonas Zerr, Petras Vaškys, Danutė ir Vidmantas Rukšiai, Gintarė Gečytė, Virgus ir Vytautas Volertai, Algis Šalčiūnas, Vi-

da Bendžiūtė, Aušra Bagdonavičiūtė, Alė ir Vytautas Maciūnai, Grigas Ardys, Mindaugas Klausas, Vytautas Surdenas, Charles Roman, Arūnas ir Jolanta Česonai. Jie visi laikytini išsivijoję gyvenančiais Lietuvos vaikais!

— Apolinaras Bagdonas LFB stovykloje (rugpjūčio 10-17) Dainavoj kalbės apie Kristijoną Donelaitį, minint jo 200 metų mirties sukaktį.

— Europos Lietuvių Bendruomenių pirmininkų ir valdybų metinis suvažiavimas įvyks rugpjūčio 14-15 Innsbrucke, Austrijoj. Jame dalyvaus pirmininkai iš Anglijos, Belgijos, Italijos, Prancūzijos, Šveicarijos ir Vakarų Vokietijos Lietuvių Bendruomenių. Iš JAV atvyksta PLB pirmininkas Vytautas Kamantas. Suvažiavimo rengimo reikalais rūpinasi Vokietijos LB krašto valdybos pirmininkas Andrius Šmitas.

TRADICINĖ LIETUVIŲ SUSITIKIMO ŠVENTĖ — PIKNIKAS

NAUJO VIENUOLYNO KERTINIO AKMENS ŠVENTINIMAS

Liepos 27 dieną, Putnam, Connecticut

- 11:00 val. KONCELEBRUOTOS ŠV. MIŠIOS
- 12:00 val. PIETŪS
- 2:30 val. KERTINIO AKMENS ŠVENTINIMAS
- ŠVENTINA VYSKUPAS DANIEL P. REILLY
- 3:30 val. NERINGOS STOVYKLOS MERGAIČIŲ PROGRAMA

NEKALTAI PRADĖTOSIOS MARIJOS SESERYS
IR RĖMĖJAI KVIEČIA VISUS LIETUVIUS
ATVYKTI Į ŠIĄ NEPAPRASTĄ IŠKILMĘ

IŠ VISUR

— Lietuvių ekskursija, keliaujanti po Europą su "Laiškai Lietuviams" redaktoriūn kun. J. Vaišniui, SJ, birželio 18 Romoj dalyvavo Šv. Tėvo bendrojo audiencejos. Popiežius anglų kalba lietuviams pasveikino: "Specialus pasveikinimas lietuvių grupei iš Jungtinių Amerikos Valstybių. Dievas jus telaimina. Dievas telaimina jūsų tėvynę." Audiencejos pabaigoj Šv. Tėvas priėjo prie lietuvių grupės, atskirai pasisveikino ir pasikalbėjo su daugieliu lietuvių maldininku. Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano" audiencejos aprašymą iliustruoja popiežiaus susitikimo su lietuviams nuotrauka.

— Bronius Juodelis, Tautinių šokių festivalio korporacijos direktorių tarybos pirmininkas, liepos 8 pasiuntė telegramą į Baltuosius Rūmus su apgailestavimu, kad nei prezidentas nei jo žmona nedalyvavo VI-ojaj lietuvių tautinių šokių šventėj Chicagoj.

— Prel. Audrys J. Bačkis, Vatikano Viešųjų Bažnyčios reikalų tarybos pasekretoris, liepos 3 atvyko į JAV dviem savaitėm atostogų. Sustojo Lietuvos pasiuntinybėj Washingtono pas tėvus.

— Kun. Petras Ažubalis, Lietuvos Kankinių parapijos Misissauga, Ont., Kanadoj, klebonas, liepos 12 mirė nuo širdies smūgio.

— Lietuvių Fronto Bičiulių 24-oji studijų ir poilsio savaitė rengiama rugpjūčio 10-17 Dainavoj, Manchester, Mich. Norjjoj dalyvauti prašomi skubiai registruotis pas LFB centro valdybos vicepirmininką Juozą Mikonį, 24526 Chardin Rd., Richmond Hts., Ohio 44143. Tel. 216 531-2190.

— Mokytojų studijų savaitėse Dainavoj rugpjūčio 17-23 ir Kennebunkporte, Maine, rugpjūčio 23-30 dar yra federalinėm lėšomis apmokamų vietų. Lituaništinio švietimo darbą dirbę arba dirbantieji kviečiami šia proga pasinaudoti ir dalyvauti studijų savaitėse. Savaitė Dainavoj registruotis pas J. Kavaliūną, 219 872-3129. Savaitė Kennebunkporte registruotis pas Tėv. Steponą 207 267-2011.

— Darius — Girėno žygio minėjimas ir paradas prie jų paminklo Chicagoj, Marquette Parke, įvyks liepos 27.

— Prof. Marija Saulaitytė-Stankuviene iš Chicago išvyko pas sunkiai sergantį tėvą Antaną Saulaitį, gyv. Waterbury, Conn.

— JAV Lietuvių jaunimo Sąjungai, vadovaujamai Virgus Volerto, paremti JAV LB Krašto valdyba paskyrė 1000 dol. Krašto valdyba tikisi, kad Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga, vadovaujama Gintaro Aukštulio, irgi parems JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungą iš savo tarpkongresinei veiklai gautų pinigų.

— Clevelando vyrų oktetas, vadovaujamas Ryto Babicko, gegužės 17 koncertavo Omaha, Nebr. Koncertą rengė vietinis lietuvių medžiotojų klubas "Aras" su savo vadovu Vyta Mackevičium. Išvykoj dalyvavo ir nuolatine okteto talkininkė solistė Irena Grigaliūnaitė.

— Dr. Adolfas Damušis LFB stovykloj Dainavoj skaitys paskaitą tema "Lietuvos valstybingumo idėja nacių dokumentų šviesoje". 24-oji studijų ir poilsio savaitė vyks rugpjūčio 10-17.

— Aldona Sendžikaitė laimėjo pirmą vietą rašinių konkurse visos Kanados mastu. Jos tema "Journey towards understanding" gvildeno psichinės sveikatos klausimus. Konkursą rengė Canadian and Etobicoke Mental Health Association. Laimėtoja premiją jai įteikė generalinis Kanados gubernatorius E. Schreyer specialioj iškilmėj Otawoj. Aldona, XII skyriaus mokinė, mokosi Michael Power St. Joseph's gimnazijoj Toronte.

Hartfordo Švyturio mokyklos mokiniai su mokytojais prie Trinity kolegijos pastato, kur šeštadieniais vykdavo pamokas.

Hartfordo Švyturio mokyklos abiturientai. Iš k. Steponas Zabulis — tėvų komiteto pirmininkas, Vida Liaukutė, Vitas Jalinskas, Danutė Raškevičiūtė, Darius Kapeckas, Milda Simonaitytė, Jonas Mačiūka, Rūta Virkutyte, Edmundas Nertoras ir Lionė Simonaitienė — mokyklos vedėja.

Hartfordo Švyturio mokyklos mažieji šoka "Pupą" per Motinos dienos minėjimą gegužės 11.

HARTFORD, CONN.

Prisiminti skaudieji įvykiai

Skandieji Lietuvos praeities įvykiai čia buvo paminėti birželio 22. LB apylinkės užprašytas mišias Švč. Trejybės bažnyčioje aukojo kun. Juozas Matutis. Jis pasakė ir jautrų pamokslą. Giedojo mišrus choras, vadovaujamas muz. J. Petkaičio.

Po pamaldų minėjimas vyko parapijos salėje. Apylinkės pirminkui Steponui Zabuliui tarus įžangos žodį, minėjimas buvo pradėtas visų dalyvių tylia susikaupimu. Maldą sukalbėjo klebonas kun. J. Matutis.

Zina Dresliūtė perskaitė miesto burmistro G. Athansono paruoštą deklaraciją. Tuo metu atvykęs pats burmistras pasakė lietuvių palankią trumpą kalbą.

Dr. Vaidievis Mantauskas buvo pakviestas tarti pagrindinį žodį. Trumpai, jausmingai ir giliai įvertindamas išvežtuosius bei didžiai pasiaukojusius Lietuvos laisvės gynėjus, kurie žuvo, kad mūsų kraštas ir tauta išliktų laisvi, prelegentas savo kalbą paryškino poetu B. Brazdžionio, J. Aiščio, J. Vaičiūnienės ir kitų posmais. Kalbėjo be užrašų, klausytojams palikdamas didelį įspūdį.

Minėjimas buvo baigtas pirm. S. Zabulio padėkos žodžiu. M.P.

Pagerbtos motinos

Už gyvas ir mirusias motinas sekmadienį, Motinos dieną, 9 val. ryto mišias užprašė Hartfordo LB apylinkė. Mišias aukojo ir pritaikytą pamokslą pasakė klebonas kun. J. Matutis.

Po pamaldų bažnyčios svetainėje kalbą pasakė dr. Alfonsas Stankaitis, nurodydamas motinos pranašumą auklė jime.

Švyturio lituanistinės mokyklos meninei programai vadovavo Vida Liaukutė. Pradžioje jauniausi mokyklos šokėjai pašoko "Pu-

pa" šokį. Jiem šokant, dainavo keturios aštunto skyriaus mokinės. Paskui šešto sk. mokinė Rima Dzikaitė padeklamavo Matučio eilėraščių.

Toliau mokyklos choras padainavo, o pirmo, antro ir trečio skyriaus mokiniai padeklamavo. Aštunto skyriaus Rūta Virkutyte deklamavo K. Grigaitytės eilėraščių, o Vitas Jalinskas klarnetu pagrojo liaudies dainą.

Švyturio mokyklos tautinių šokių grupės "Berželio" jaunieji pašoko kalvelį, o ketvirto skyriaus mokinė Elžbieta Navokaitė, Gabija Pakštytė ir Mirga Pakštytė padeklamavo. Minėjimas baigtas "Berželio" jauniam pašokant džiukų polką.

Jonas Bernotas

LOS ANGELES, CALIF.

Įspūdinga Lietuvių diena

Šv. Kazimiero parapija Los Angeles yra ne tik religinis vienetas, aptarnaujantis dvasinius reikalus, bet taip pat ir etnis junginys, sudaras sąlygas lietuviams pabendrauti ir vystyti tautinę bei kultūrinę veiklą. Ypač kasmet rengiamos parapijos šventės, vadinamos Lietuvių dienomis, sudaro sąlygas iš visur suvažiuosiem lietuviams susitikti ir pasigėrėti tautiniu menu. Paprastai parapinis gyvenimas ribojasi siaurais specifiniais reikalais. Tačiau Los Angeles Lietuvių dienos savo puikia programa toli viršija parapines ribas. Ir kažin ar yra Amerikoj kita tokia vietovė, kurioj parapijos šventė būtų tokia iškilė ir įspūdinga!

Šiemet toji Lietuvių diena buvo birželio 22. Pažymėtina, kad ji buvo labai gausi meno ekspozicijomis, kurie užpildė parapijos mokyklos erdvias klases ir žemutinę salę.

Bene prieš tryliką metų čia lankėsi ir buvo išstatęs savo kūrinius dailininkas A. Galdikas. Šiemet buvo jo pomirtinė darbų paroda. Buvo išstatyta keliasdešimt jo paveikslų, kurie yra padovanoti seselėm Putname. Tuos paveikslius atvežė seselė Margarita Bareikaitė. Birželio 21 vakare ši paroda buvo atidaryta. Su Galdiko kūryba susirinkusius supažindino M. Remienė iš Chicagos. Taip pat kalbėjo ir seselė Margarita, paaiškindama, kad pajamos, gautos už parduotus paveikslius, bus sunaudotos arkivyskupo J. Matulaičio namų statybai.

Kitų menininkų išstatytus darbus galima buvo pamatyti kitą dieną. Čia, be jau žinomų, dalyvavo ir mažiau pažįstami, naujai besiriešiantieji arba bent lig šiol viešai nesireklamavę. Savo kūrybą buvo išstatę še menininkai: I. Brazdžionienė, J. Cediminienė, A. Petrauskas, A. Pažiūrienė, J. Andraštūnas, I. Lipaitė, P. Gaubys, V. Paplauskienė, I. Tamošaitienė, J. Šlapelytė (rankdarbiai), P. Gasparonis (skulptūros), K. Mikėnas (keramika).

Šventė prasidėjo pamaldomis, kurias laikė ir originaliomis mintimis atausę pamokslą pasakė tėvas B. Markaitis, SJ. Giedojo komp. Br. Budriūno vedamas choras.

Pagrindinė programa įvyko Marshall aukštesniosios mokyklos auditorijoje. Amerikos himną sugiedojus A. Polikaičiui, parapijos komiteto pirm. F. Speecheris, šiais metais švenčiąs savo vedybinio gyvenimo auksinį jubiliejų, oficialiai pradėjo 27-ąją Lietuvių dieną, pakviesdamas programai vadovauti R. Vitkienę. Susirinkusius pasveikino gen. garbės konsulas V. Čekanauskas, LB Vakarų apygardos pirm. R. Dabšys ir Altos skyriaus pirm. F. Masaitis.

Po to į sceną išėjo populiarūs šiuo metu dainininkai N.

Linkevičiūtė ir B. Prapuolenis iš Chicagos. Jie atliko mūsų žymiųjų kompozitorių J. Naujalo, S. Šimkaus, J. Tallat-Kelpšos, B. Budriūno, taip pat mažiau publikai pažįstamo, jaunesnio D. Lapinsko ir šiuo metu pasižymėjusių Lietuvoje A. Račiūno, F. Bajoro, V. Paltanavičiaus, B. Gorbulskio, taip pat ir mūsų mylimos kompozitorės G. Gudauskienės kūrinius.

N. Linkevičiūtė ir B. Prapuolenis jau nebe pirmą kartą tomi ir girdimi Los Angeles scenoje. Ir reikia pasakyti, kad ši kartą buvo gerai parinktas repertuaras. Puiki dainų interpretacija ir intonavimas. Scenoje dainininkai jautėsi laisvai, dainavo nuoširdžiai. Jie pademonstravo aukšto laipsnio muzikalumą, gerą skonį, sceninę kultūrą, klausytojus nuteikė estetiškai patenkinimu, tiesiog sužavėjo. Todėl plojimų jiems nesigailėta. Ypač lengvesnio žanro mėgėjai turėjo didelio malonumo. Pagal bendrusios vokalinio meno vertinimo kriterijus, šie dainininkai jau beveik pasiekę meistrisko lygį. Be abejonės, tai pasiekė nuosekliai mokydami ir lavindami. Tačiau, norėdami išsilaukiyti aukštesnį, turi nuolat dirbti, nes tobulumui ribų nėra. Tik kartais publikai galėjo susidaryti įspūdis, kad N. Linkevičiūtė, lyg per daug savim pasitikėdama, itin sudramatizuoja melodiją... Jei klausytojai taip nuoširdžiai dainininkus įvertino ir savo plojimais iššaukė pakartotinai dainuoti, tai yra nemažas nuopelnas ir gabios akompaniatorės R. Apeikiytės.

Publikai linksmai nuteikti ir prajuokinti rašytojas A. Baronas, vienas iš Draugo redaktorių, žinomas Dr. S. Aliūno slapyvardžiu, skaitė savo parašytus humoristinius eilėraščius, juose paliesdamas kasdienines mūsų visuomeninio gyvenimo ydas ir silpnybes.

Visi programos dalyviai buvo apdovanoti gelėmis, o šios dienos vyriausiasis šeimininkas prel. J. Kučingis visiem gražiai padėjo, pažadėdamas iš gauto pelno paremti jaunimo ansamblio kelionę į Chicago įvyksiančią šokių šventę. Gražiai buvo pasveikintas ir klebonas prel. J. Kučingis, nes artėjo Joninių išvakarės. Sugiedojus Lietuvos himną, dar daugelis grįžo nuodugniau apžiūrėti meno parodas.

Ig. Medziukas

Prof. E. Tumienė

Los Angelėj veikia du stambūs universitetai ir eilė kitų aukštojo mokslo institucijų. Kalifornijos valstybiniame univer-

(nukelta į 7 psl.)

Pakeitęs adresą, rašyk administracijai, drauge pridėk ir savo seną adresą.

ST. PETERSBURG, FLORIDA

Balfo 143-čio skyriaus metinis narių susirinkimas įvyko klubo mažojo salėje gegužės 28. Į valdybą išrinkti: pirm. J. Valauskas, vicepirm. A. Miliuskienė, sekr. O. Galvydienė, izd. V. Kriaučiūnas. Revizijos komisijon išrinkti: A. Plepys, J. Babrys ir N. Navickienė. Rudens talkos aukų rinkėjais išrinkti: O. Galvydienė, O. Kindurienė, V. Kriaučiūnas, A. Miliuskienė, O. Petrikenė, R. Plepienė, J. Valauskas ir S. Vaškys. Už nuopelnus Balfui centro valdyba garbės ženklais apdovanojo J. Babilių ir M. Krasauską. Taip pat Balfu garbės ženklas birželio 1 įteiktas klubo pirm. K. Jurgėlai už ypatingą prielankumą Balfui.

LB St. Petersburgo apylinkės pirm. M. Krasausko pastangomis dienraštis St. Petersburg Times birželio 15 išspausdino straipsnelį, pavadintą "Lithuanians to recall invasion of homeland". Priminta Lietuvos okupacijos 40 metų sukaktis, iševijos lietuvių veikla ir St. Petersburgo lietuvių minėjimas. Iš JAV LB Krašto valdybos gautą garsiajuostę su specialia radijo programa birželio 15, sekmadienį, 5 val. popiet transliavo radijo stotis WTIS.

Cincinnati lietuvių veikloj

Maždaug prieš metus laiko, Cincinnati, Ohio, susiorganizavo Lietuvių Bendruomenės apylinkė. Nors čia yra tik saujelė lietuvių, jie nesikrato darbų ir nepabijo veiklos. Kiekvienais metais dalyvauja tarptautiniame tautų festivalyje ir beveik visada laimi premijas.

Šį pavasarį susirūpinta išvystimu stipresnės veiklos amerikiečių visuomenėje. Kadangi lietuvių skaičius mažas, pradėta ieškoti kontaktų su kitomis mum artimomis tautomis. To pasėkioj balandžio mėnesį buvo įsteigtas komitetas — "Joint Committee of Soviet Occupied Nations".

Tame komitete dalyvauja estai, latviai, lietuviai ir ukrainiečiai. Komiteto tikslas — dirbti už atgavimą asmeninių ir tautinių teisių sovietų okupuotom tautom. Šiuo metu komiteto pirmininku buvo išrinktas Ignas Budrys. Valdyba sudaryta iš visų keturių tautų atstovų ir kasmiet pareigūnai keisis. Pirmieji naujos organizacijos žingsniai jau davė rezultatus.

Birželio 15 buvo suruoštas per televizijos 5 kanalą (NBC) 1941 deportacijų iš Pabaltijo valsty-

bių minėjimas. 6 val. ir 11 val. vakarinių žinių metu buvo transliuojamas pokalbis su Ignu Budriu apie 1941 metų išvežimus ir rodomas Sibiro tremtinių bei koncentracijos stovyklų nuotraukos.

Jau yra sutarta su miesto burmistru išgauti pavergtų tautų savaitės proga atitinkamą proklamaciją. Kitose kolonijose tai yra kasmetinis reiškinys, bet Cincinnati mieste tai bus bene pirmas kartas. Taip pat pavergtų tautų savaitės proga sutarta miesto bibliotekoj suruošti parodėlę. Ši parodėlė pristatys amerikiečių visuomenei estų, latvių, lietuvių ir ukrainiečių tautas laisvė ir vergijoj. Bus bandoma perduoti žiūrovui mintį, kad nuo 1920

Ukrainos pavergimo iki 1980 Afganistano pavergimo niekas nepasikeitė.

Bendravimui tarp estų, latvių, lietuvių ir ukrainiečių pagyvinoti birželio 29 ruošiamas bendrą pikniką. Pirmieji bandymai dirbti kartu, atrodo, neša gerus rezultatus. Geriau susipažinę būsim dražesni ir 1980-81 bandysim daugiau. Tuo tikslu rūpinamės arčiau susipažinti su vietiniais politikais.

I.B.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųsdami prenumeratės mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

20 dol. — J. Valaitis, Waterbury, Conn.

16 dol. — E. Radionovas, W. Hartford, Conn.

15 dol. — P. Pulminskas, Brockton, Mass.

Po 12 dol. — B. Bobelis, Brooklyn, N.Y., D. Jonaitis, Woodhaven, N.Y., A. Kaminskienė, Philadelphia, Pa., A. Grig, Jamaica, N.Y.

9 dol. — A. Sutkus, Richmond Hill, N.Y.

Po 7 dol. — J. Staskus, Brooklyn, N.Y., kun. T. Palis, Pittsburg, Calif., L. Kojelis, Washington, D.C., G. Grajauskas, Richmond Hill, N.Y., V. Sirusas, New York, N.Y., P. Mikšys, Worcester, Mass., L. Drangauskas, Woodhaven, N.Y., L. Vaitkevičius, Woodside, N.Y., V. Roman, Allentown, Pa., Pr. Karalius, St. Croix, USVI, P. Normantas, Eli-

zabeth, N.J., B. Kondratas, Quaker Hill, Conn., E. Skopas, Meriden, Conn.

6 dol. — P. Grinkevičius, So. Boston, Mass. Po 4 dol. — J. Seidys, Montrose, N.Y., A. Soras, Baltimore, Md., F. Pfekeris, San Jose, Calif., B. Liktorius, Ozone Park, N.Y.

Po 2 dol. — D. Wolosenko, Brookline, Mass., A. Valaitis, Eastlake, Ohio, A. Pietaris, Kearny, N.J., J. Urbonas, Brooklyn, N.Y., V. Bakūnas, Pembroke, Ont., J. Tiškus, Brooklyn, N.Y., E. Didžbalis, Linden, N.J., Yasus, Flushing, N.Y., F. Salpukas, Flushing, N.Y., V. Silėnas, Erie, Pa., T. Girzadas, Brooklyn, N.Y., A. Arlauskas, Warren, Mich., L. Parzel, Floral Park, N.Y., E. Urbaitis, Wantagh, N.Y., W. Burdulis, Worcester, Mass., V. Strolia, Fair Lawn, N.J., J. Svetakos, Maspeth, N.Y.

Po 1 dol. — E. Raudys, Linden, N.J., J. Davis, Plymouth, Mass., E. Stanulis, Lawrence, Mass.

Visiem aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

1980 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

LIETUVA IR LENKIJA: 11 dienų — rugsėjo 2-12; spalio 13-23: 6 dienos, 6 naktys Vilniuje, 2 dienos, 1 naktis Varšuvoj, 1 naktis Frankfurte.....\$1,049
LIETUVA IR LENKIJA: 12 dienų — rugpjūčio 11-22: 6 dienos, 6 naktys Vilniuje, 3 dienos, 2 naktys Varšuvoj, 1 naktis Frankfurte \$1,099
LIETUVA IR RUSIJA: 10 dienų — rugsėjo 17-26: 6 dienos, 5 naktys Vilniuje, 2 naktys, 1 diena Maskvoje, 1 naktis Frankfurte .....\$1,049.

Kainos bazuojamos pagal išskridimą iš Bostono ir New Yorko. Kaina pakyla skrendant iš kitų miestų. Rezervacijos ir informacijos reikalais kreiptis:

BALTIC TOURS
8 WHITE OAK ROAD
NEWTON, MA 02168
(617)-969-1190

Daromi giminių išskvietimo dokumentai.

VYTIS

EACH VYTIS PRINT IS MOUNTED ON A MAROON BACKGROUND AND FRAMED WITHIN A 14x18 MATBOARD.

EACH PRINT INCLUDING POSTAGE \$12.00

SEND TO :
LITHUANIAN PRINTS, 5222 ARBUTUS AVE.
BALTIMORE, MARYLAND 21227

Name: _____
Address: _____
City: _____ State: _____ Zip: _____

LOS ANGELES, CALIF.

(atkelta iš 6 psl.)

sistete — CSU, kuris yra Fuler-tono priemiesty, jau keliolika metų profesoriauja mūsų tautietė dr. Elena Valintė-Tumienė. Ji ten dėsto pasaulinės literatūros kursus. Šį universitetą lanko apie 24,000 studentų.

Birželio mėnesio pradžioje paprastai universitetai švenčia mokslo metų pabaigą. Šį universitetą šiemet baigė 4,300 graduantų, gaudami bakalaurą, magistro ir daktaro laipsnius. Išleis-tuvių išskilmėm praveisti uniuersiteto taryba pakvietė profesorę E. Tumienę. Tokia garbė paprastai suteikiama išskirtinai pasižymėjusiam fakulteto nariam.

Šiose išskilmėse dr. E. Tumienė, pasipuošusi universitetinių spalvų toga, kaip fakulteto maršalas, eidama priešaky ir nešdama universiteto insigniją — brangakmeniais papuoštą skeptrą, į areną atvedė profesūrą ir mokslą baigusius graduantus. Universiteto prezidentas pasveikino susirinkusius. Po to profesorė Tumienė skaitė paskaitą. Jai ji vaizdžiai išryškino dabartinių laikų dvasiniame gyvenime vykstančias versijas ir į vaivairs sritis dirbti išeinantiems graduantams pateikė vertingų nurodymų, kas jų laukia gyvenime.

Mokslo baigimo diplomus, be kitų, gavo keletas juodosios rasės asmenų ir kiek daugiau meksikiečių, taip pat ir iš oriento. Lietuvių šiuo kartu, rodos, nebūvo. Užtat mūsų tautietė profesorė labai gražiai lietuviams atstovavo.

J. K-nis

Birutiečių gegužinė

Šių metų pirmoji pavasarinė gegužinė buvo surengta gegužės 18 L.D.K. Birutės dr-jos puošnioj p.p. Sinkių rezidencijoje ir sode, Santa Monica, Calif. Birutietės sutraukė apie 170 svečių — įvairių organizacijų atstovų ir iš toliau atvykusių. Svečiai buvo pavaišinti šiltais pietumis ir gairiniais gėrimais bei kitais skanumynais.

Vyko turtinga loterija, kurioje buvo galima laimėti dail. Jono Andrašūno paveikslą, operos solistės Dičiūtės-Trečiokienės įdai nuotas ir padovanotas plokšteles bei kitokias dovanas.

Nuoširdžių rėmėjų dėka gegužinė puikiai pasisekė ir atnešė birutietėm gražaus pelno, kuris bus sunaudotas šalpos ir kultūriniam reikalui.

Birutiečių valdyba, vadovaujama sumanios ir energingos pirmininkės Agutės Dūdienės, nuoširdžiai dėkoja ramovėnų pirm. Vladimir Šimoliūnui, ir talkinusiems: Apeikiui, Dičiui, Dū-dai, Gasparoniui, Venckui ir kitiems, o taip pat radijo valandėlės vadovybei už garsinimą. Padėka visiems, prisidėjusiems darbu ir aukomis.

Didžiausia padėka tenka p.p. Sinkiam, kurie leido birutietim pasinaudoti jų gražiu sodu, puikiai paruoštais stalais ir kitais patogumais. Tuo jie suteikė didelę paramą ir pagyvino birutiečių veiklą. — A.B.

Damulių šventė

Stasio ir Stasės Damulių gražaus avokadų ūkio puikiam kieme, Vista, Calif., gegužės 24 įvyko iškilmingas pokylis. Susirinko per 50 svečių. Atšvėstos abiejų Damulių vardinės, o taip pat pašventinta Švč. Mergelės Marijos kopyltė, pastatyta jų kieme. Šventinimo apeigas atliko kun. V. Šiliauskas.

Vaišingi ir nuoširdūs šeiminkai vaišino gardžiais valgiais, tortais, gėrimais ir įvairiausiais skanumynais.

Svečių tarpe dalyvavo ir artimi kaimynai poetas Bernardas Brazdžionis su žmona, dr. Jurgėla su žmona ir kiti. Buvo svečių, atvykusių iš Santa Monica, Hollywoodo, Los Angeles ir kitur. Nors svečiai susirinko dar prieš vidurdienį, bet, šeiminkų puikiai vaišinami ir gero nuotaikoj bendraudami, nesiskirstė iki vėlaus vakaro. Visi linkėjo

šeimininkam Damuliam būti sveikiems ir linksmiems kaip iki siol. — G.D.

Mirė V. Bajalis

Vladas Bajalis, Lietuvos kariuomenės savanoris ir viršyla, sulaukęs 81 m. amžiaus, po sunkios ligos mirė birželio 20. Po gedulingų pamaldų Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje birželio 24 palaidotas Šv. Kryžiaus kapinėse.

Velionis priklausė prie šaulių, ramovėnų ir daugelio kitų organizacijų.

Jo karsta, uždengta lietuviška vėliava, nešė gražiom uniformom pasipuošę ir trispalvėm juostom persirišę šaulių bei ramovėnų atstovai ir artimieji.

Atsisveikinimo kalbas pasakė šaulių kuopos pirm. J. Naujokas, ramovėnų skyriaus pirm. V. Šimoliūnas, Piliečių klubo narys J. Kiškis ir Radijo klubo valdybos vardu V. Gylys.

Nulindime liko žmona Pranė, sūnus Henrikas, marti Adelė, du anūkai.

Trumpai

Šv. Kazimiero lietuvių parapija 1979 metų rinkliavoje Lietuvos Religinei Šalpai ir vėl pasiekė rekordą — surinko daugiau negu bet kuri kita lietuviška parapija: 8,129 dol. Šiais metais ir vėl bus renkamos aukos liepos ir rugpjūčio mėnesiais šiam kilniam tikslui.

Lietuvos vyčių kuopos metiniam susirinkime gegužės 25 H. ir E. Bartkų rezidencijoje išrinkta nauja skyriaus valdyba: pirm. J. Kiškis, vicepirm. E. Bartkus, sekr. S. Žukauskienė, finansų sekr. A. Skirius, izd. L. Oksas. R. Barkauskui pavesta praveisti naujų narių vajų. Dvasios vadu pakviestas kun. dr. A. Olšauskas.

Altos Los Angeles skyrius rengia gegužinę rugpjūčio 17 r. ir P. Sakų rezidencijoje, 3430 Figueroa St., Glendale, Calif.

Skautai stovyklau savo stovyklavietėje — Rambyne — San Bernardino kalnuose rugpjūčio 2-17.

Ateitininkų moksleivių stovykla įvyks rugpjūčio 22-29 Firestone rezervacijoje. Informacijas teikia Julius Raulinaitis 224-0654 arba Dalilė Polikaitienė 666-2568.

Lietuvių Dienų žurnalo gegužinė įvyks rugsėjo 14 McCambridge Parke, 1515 N. Glenoak Blvd., Burbank, Calif.

Los Angeles Neolitanai metinėje sveigoj išrinko naują valdybą, kuri pareigom pasiskirstė taip: pirm. dr. E. Jarašūnas, vicepirm. jaunimo reikalui D. Gudauskaitė, Vicepirm. — V. Burokas, izd. D. Ruokytė, sekr. E. Gedgaudienė. Valdyba pakvietė: magistrą R. Vitkienę, tėvūnū B. Mackialą, arbiter elegantiarū E. Balcerį. Kontrolės komisijon išrinkti: R. Anelauskienė, Br. Dūda ir R. Mulkas. — L.Ž.K.

BALTIMORE, MD.

Madų paroda, rengiama Šv. Alfonso parapijos sodaliečių, įvyks rugsėjo mėnesį. Sodalietės jau dabar platina įėjimo ir loterijos bilietus.

Gordonas Matulonis, Edvardas Budelis ir Kazimieras Razulis, gimę ir augę Baltimorėj, susipratę lietuviai, prieš šešetą metų pradėjo įdomią tradiciją. Jie antradienio vakare susirenka ir ragauja alų iš įvairių pasaulio kraštų. Nusprendę alaus gerumą, tai užrašo į knygą. Gordonas Matulonis namuose pririnkta daugybė tuščių alaus butelių ir dėžučių iš įvairių kraštų. Liepos 10 šie vyrai dalyvavo NBC televizijos "This is your life" programoj ir susilaukė gausios reklamos.

Antanas Bill Miller Miliauskas, gimęs ir augęs Baltimorėj, po skausmingos vėžio ligos mirė birželio 29. Velionis su savo tėvu turėjo siuvyklą, kur daugiausia darbininkų buvo lietuviai. Antro pasaulinio karo metu kariuomenėj tarnavo kaip pulkininkas. Kelis kartus buvo sužeistas garsiajame Normandy paplūdimy. Kare dalyvavo ir jo penki broliai. Iš karo visi sveiki grįžo į

KODĖL GERIAU TAUPYTI "KASOJE"

Lietuvių bankinio kooperatyvo Kasos organizatoriai džiaugiasi greitai augančiu taupytojų skaičiumi ir didėjančiu kapitalu. Aukštesnės palūkanos, pilnutinis valdžios apdraudimas ir lengvomis sąlygomis skolinimasis yra tikrai vertingos priežastys dėl santaupų perkėlimo į lietuvišką kredito uniją. Artimesniam susipažinimui su Kasos kooperatyvo funkcijomis, čia dedame eilę atsakymų į visiem rūpimus klausimus.

Kokie yra taupymo būdai Kasos kooperatyve?

Bankinis kooperatyvas, arba kredito unija normaliai atlieka visas banko funkcijas. Šiuo metu Kasoje galima atidaryti paprastą einamąją sąskaitą ir joje taupyti reguliariai, pav. įdedant kas mėnesį tam tikrą sumą pinigų. Taip pat galima padėti didesnius kiekius į einamąją sąskaitą, arba pervedti santaupas iš vietinio banko į Kasos kooperatyvą. Iš paprastos einamosios sąskaitos galim išimti pinigus bet kada, lygiai taip, kaip ir iš kiekvieno banko.

Kitas taupymo būdas yra padėti stambesnes sumas ilgiam laikui į taip vadinamus Certificates of Deposit, arba Share Certificates ir gauti aukštesnį procentą palūkanų. Šiuo metu Kasa priima Share Certificate indėlius nuo \$500 iki \$100,000, šešių mėnesių arba ilgesniam laikotarpiui. Share Certificates turi būti \$500 vienetais.

Kiek procentų palūkanų duoda paprasta einamoji sąskaita?

Valdžios įstatymai leidžia kredito unijoms duoti aukštesnes palūkanas negu bankuose. Už indėlius paprastoje einamojoje sąskaitoje Kasos kooperatyvas gali mokėti iki 7% palūkanų. Bankai duoda tik iki 5 1/2%. Palūkanos yra apskaičiuojamos kas ketvirtis metų ir jos pradeda augti nuo padėjimo dienos iki ketvirtio galo. Metų ketvirčiai prasideda sausio, balandžio, liepos ir spalio mėnesio pirmą dieną.

Kokie procentai palūkanų duodami už Certificate of Deposits?

Neseniai išleistu valdžios patvarkymu, kredito unijos gali duoti nemažiau kaip 9 1/2% metinių palūkanų už šešių mėnesių indėlius, kas yra visu procentu daugiau už šiuo metu bankuose duodamas palūkanas. Certificate of Deposits palūkanos svyruoja bei keičiasi kas savaitę ir tuo būdu gali būti aukštesnės, bet kredito unijoj niekad nemažesnės, kaip 9 1/2%. Pabaudos už perankstvyvą Share Certificate išėmimą yra daug mažesnės, negu bankuose. Bankai turi teisę pasilaikyti dalį

pagrindinio indėlio, o kredito unijose prarandamos tikrai vieno metų ketvirtio palūkanos.

Ar yra saugu santaupas laikyti Kasoje?

Kredito unijų indėliai yra lygiai taip pat apdrausti, kaip ir bankuose. Kiekvieno asmens santaupos Kasos kooperatyve yra federalinės valdžios įstaigų apdraustos iki 100,000 dolerių sumos. Kasa, kaip ir kiekviena bankinė įstaiga, yra reguliuojama valdžios įstatymais, kontroliuojama bei tikrinama valdžios pareigūnų ir, be to, Kasos kooperatyvas yra vidaus revizinio komiteto ir visuotinio narių susirinkimo kontrolėje.

Kaip yra investuojamas Kasos taupytojų kapitalas?

Pagrindinis kredito unijos uždavinys yra tarnauti savo nariam ir, reikalui esant, suteikti jiems finansinę paramą paskolų pavidale. Procentai už paskolas yra vienas būdas taupytojų kapitalui ugdyti. Kiti būdai yra investavimas į valdžios išduodamus vertybės popierius (treasury bills, notes, bonds), valdžios apdraustas taupymo įstaigas ir specialias kredito unijas, kurios veikia kaip fondai mažesnėm kredito unijom. Visada yra laikomas atsarginis kapitalo rezervas netikėtom išlaidom padengti.

(nukelta į 8 psl.)

Išvyka į Putnamą

Autobusas į tradicinę lietuvių susitikimo šventę — pikniką N. Pr. Marijos seserų sodyboje, Putnam, Conn., išvyks sekmdienį, liepos 27, 8:30 val ryto nuo South Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos namo. Iš pikniko grįš 5:30 val. vak. Autobusas patogus ir vėsiamas. Kelionė į Putnamą ir atgal 8 dol. Autobuse vietos užsisakykite iš anksto pas Stanley K. Griganavičių. Tel. 268-5351. Vietų skaičius ribotas. Praėjusiais metais pavėlavę vietų nebegavo.

Šiais metais šį tradicinę lietuvių susitikimo šventę bus skirtinga nuo praėjusių. 11 val. mišios, pamokslas, procesija. 12 val. — pietūs, programos, 12:30 val. kartinio akmens pašventinimas vienuolyno pastate. Šventinimo apeigas atliks vysk. D. Reilly. 3 val. Neringos mergaičių stovyklos programa.

Jau 50 su viršum metų prel. Pr. Juras, P.A., renka lietuvių kultūrinę medžiagą ir ją globoja Amerikos Lietuvių Kultūros Archyve. ALKA gausėja eksponatais ir sunku juos sutalpinti pradiniam pastate. Prelato svajonė išsipildė, nes pristatytas naujas ir erdvas pastatas, kuriame bus galima gražiai išdėstyti lietuvių kultūros turtus. Pastatas jau baigiamas, liko tik vidaus įrengimai. Lietuvių šventės dalyviai kviečiami apsilankyti ir ALKA muziejų. Kad ir nedidelė auka

namus. Gedulingos mišios už a.a. Antaną aukotos Šv. Alfonso bažnyčioje liepos 3. Palaidotas Loudon Park kapinėse. Nulindime liko žmona Lilė, dukte Lynn, motina Nellie, sesuo Elaine, broliai Rolandas, Viktoras ir Karolis, anūkai, giminės ir draugai. Jonas Obelinis

Lietuvos vyčių seimo ketvirtadienio pietų komisija. Iš k.: A. Ivanauskienė, L. Mikalonis, B. Balaconis, L. Vallis. Stovi: M. Martus, A. Martus, R. Alexander.

Lietuvos vyčių seimo rengimo komiteto pirm. iš dešinės Albert G. Jaritis, iš kairės vicepirm. Joseph White, programos knygos pirm. John Olevitz ir vicepirm. Alexander Chaplik.

bus labai įvertinta, siekiant atbaigti šį istorinį milžinišką darbą. — S.K.G.

Jie dirba Lietuvai

Lietuvos vyčiai lietuvių emigracijos graži organizacija. Ją kurė ateiviai iš Lietuvos. Dabar daugumą jos narių sudaro gimę ir augę Amerikoje. Tačiau jų organizacijos darbas yra skirtas Lietuvai. Kiekvienu išskylančiu sverbesniu Lietuvos reikalu jie rūpinasi, rašo laiškus senatoriam, kongresmanam ir kitiems valdžios pareigūnams.

Vyčiai yra tikrai patrijotinė lietuvių organizacija. Dalis jų jau silpnai kalba lietuviškai, kiti jau ir visai nemoka, bet jie myli Lietuvą ir dirba jos gerovei.

Rugpjūčio 6-10 Bostone Park Plaza viešbuty vyks Lietuvos vyčių 67-sis seimas. Šio seimo proga bus apdovanoti atžymėjimais keli asmenys, kurie yra nusipelnę Lietuvos ir lietuvių reikalui. Vienas jų yra Lietuvių enciklopedijos leidėjas Juozas Kapočius. Jam atžymėjimas suteikiamas už jo didelį kultūrinį įnašą — lietuvių ir anglų kalbomis enciklopedijų išleidimą. Antras yra anglikonų kunigas iš Anglijos Michael Bourdeaux. Bourdeaux studijavo prancūzų ir vokiečių kalbas. Būdamas anglų kariuomenėj, išmoko rusų kalbą. Baigė Oxford universitetą su garbės pažymiais rusų ir prancūzų kalbose. Vėliau jam buvo suteiktas garbės pažymys ir iš teologijos. 1959-60 jis studijavo rusų istoriją Maskvos valstybiniam universitete. Grįžęs į Angliją buvo išsventintas kunigas. Tada parašė knygą apie Rusiją "Opium of the People". Kiek vėliau kitą knygą apie religiją Sovietų imperijoje. Per lietuvių jaunimo suvažiavimą Europoj susipažino su lietuviais ir juos labai pamėgo. Išspausdino studiją apie tikėjimo persekiojimą okupuotoj Lietuvoj "Land of Crosses". Skaitė paskaitas New Yorke, Chicagoje, Kanadoje. Fordo Fundacija paskyrė jam pinigų sumą jo studijai apie religijų persekiojimą sovietų imperijoje.

Lietuvos vyčiai, įvertindami jo darbus mūsų tautos kančiom išskelti, pakvietė jį su žmona ir šį seimą, kur jam bus įteiktas kaip Lietuvos bičiuliui specialus atžymėjimas. Dabartiniu metu jis yra Kenston kolegijos direktorius.

Ruoša parodai

Ryšium su Bostono miesto 350 m. sukaktim, rugsėjo 6 Bostono miesto rūmuose vyks tautodailės paroda. Tą parodą suteikto ruošti Liet. Taut. Institutas. Parodų vieta yra ribota. Ekspozatų atrinkimui sudaryta komisija: V. Vizgirda, P. Martinkus, E. Rastoniene, G. Duobaitė-Phillips. Prašomi visi lietuviai, kurie turi autentiškų liaudies meno dirbinių iš audinių, drožinių, gintaro ir t.t., pristatyti tai liepos 25-26 pas Povilą Martinkų, So. Bostone. Jo telef. 268-4154.

Bostono parengimų kalendorius

Lietuvos vyčių seimas vyks Park Plaza viešbuty rugpjūčio 6-10.

Minkų radijo valandos rengiama gegužinė Romuvos Parke, Brocktone, įvyks rugpjūčio 10.

Tautos šventės minėjimas vyks rugsėjo 7 Lietuvių Piliečių dr-jos salėj, So. Bostone. Rengia Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkė.

Laisvės Varpo radijo rudens koncertas įvyks spalio 12 Lietuvių Piliečių dr-jos salėj, So. Bostone.

Antras Kaimas iš Chicagos atvyksta į Bostoną spalio 18. Spektaklį Lietuvių Piliečių dr-jos III aukšto salėj rengia Bostono skautija.

Lietuvių diena vyks spalio 26 So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos salėj. Bus suvaidintas A. Gustaičio "Sekminių vainikas". Bus šokiai ir vaišės. Rengia LB Bostono apygarda.

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos Bostono skyriaus 30 m. sukakties balius vyks lapkričio 1, 7 v.v. Chateau de Ville restorane, Randolph, Mass.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimas įvyks lapkričio 23 Lietuvių Piliečių dr-jos salėj, So. Bostone.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vėdėjas Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209 BOSTON, MASS. — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

"Amber Holidays"

1980 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

IŠ BOSTONO/NEW YORKO

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

MASKVA/VILNIUS:	rugpjūčio 28 — \$ 999.00
	rugsėjo 17 — \$ 899.00
	rugsėjo 24 — \$ 899.00
rugpjūčio 7 — \$ 999.00	spalio 8 — \$ 879.00
rugp. 13 (su RYGA) — \$1199.00	gruodžio 26 — \$ 779.00

REGISTRUOKITĖS IŠ ANKSTO — VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway, P.O. Box 116, South Boston, Mass. 02127
Tel. 617 268-8764

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIENĖ ir Albina RUDŽIUNIENĖ
Prices are based on double occupancy and are subject to changes, and fuel surcharges.

DARBININKAS

NEW YORK

Redakcija ..... (212) 827-1352
 Administr. .... (212) 827-1351
 Spaustuvė .... (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė ..... (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Lakūnų Dariaus ir Girėno minėjimas šiemet įvyks liepos 19, šeštadienį, 3 val. popiet prieš lakūnų paminklo, Lituanica Square, Brooklyne. Bus trumpa programa. Minėjimą rengia ir New Yorko lietuvius atsilankyti kviečia Lietuvių Darbininkų Draugijos 7-ta kuopa ir Dariaus-Girėno paminklo komitetas.

Iskilmės prie Laisvės statulos, baigiant pavergtų tautų savaitę, bus liepos 20. Organizuoja ukrainiečių vadovaujama organizacija Americans to Free Captive Nations.

Demonstracijos, nukreiptos prieš Maskvoj vykstančius olimpinius žaidimus, įvyks liepos 20, sekmadienį, vidurdienį netoli Sovietų pasiuntinybės New Yorke, E. 67th St., tarp Lexingtona ir Park Avenue.

Kennebunkport, Maine, lietuvių pranciškonų vasarvietė liepos 13 vyko didinga lietuvių diena. Oras pasitaikė puikus ir gausūs svečiai turėjo progos pasidžiaugti iskilmėmis. Keturi Tėvai pranciškonai — Jurgis Gailiūšis, Leonardas Andriekus, Viktoras Gidžiūnas ir Petras Baniūnas — šventė savo kunigystės 40 metų sukaktį ir koncerto išskilingas mišias. Šventės meninę programą atliko Brocktono Šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas komp. Juliaus Gaidelio, ir Tautinių šokių ansamblis iš Bostono, vadovaujamas Onos Ivaškienės. Plačiau vėliau.

Tėv. Placidus Barius, OFM, daugelį metų klebonavęs Toronto Prisiškelimo parapijoje, kuriai vadovauja lietuviai pranciškonai, liepos 16 iš Brooklyno buvo nuvykęs į Torontą dalyvauti kolegų a.a. kun. Petro Ažubalio, Lietuvos Kankinių parapijos klebono, laidotuvėse.

Dail. Juozo Bagdono paroda bus rugsėjo 13-14 Kultūros Židinyje. Bus išstatyta pastelės, temperos ir aliejinės tapybos kūrinių. Parodą globoja Moterų Vienybė.

Organizuojamas autobusas į seselių pikniką Putname, Conn., liepos 27. Autobusas išeina sekmadienį 6:30 v. ryto iš Kultūros Židinio kiemo, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Septintą valandą sustoja ties Shalins Funeral Home, 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Kelionė asmeniui 17 dol., įskaitant ir įėjimą į pikniką. Registruotis Darbininko administracijoje — tel. 827-1351 arba pas M. Šalinskienę — tel. 296-2244.

LIETUVIŲ BANKINIS KOOPERATYVAS KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

86-01 114 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
 Tel. (212) 441-6799

Kasoje duodama:

Max. 7% palūkanų už paprastą einamąją sąskaitą

Min. 9% palūkanų už 6 mėnesių indėlius

KIEKVIENO ASMENS SANTAUPOS FEDERALINIŲ ĮSTAIGŲ APDRAUSTOS IKI 100,000.0000 DOLERIŲ

Paskolų lengvatos kooperatyvo nariams
 Nariai gali būti visi lietuviai

Kooperatyvo įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, penktadieniais nuo 9 iki 6 val. ir šeštadieniais nuo 9 iki 5 val. vakaro.

Dėl informacijų taip pat galima kreiptis raštu, arba skambinti telefonu aukščiau pažymėtom valandom.

Simas ir Genė Kudirkai, apelanę Australijos ir Naujosios Zelandijos lietuvių, liepos 8 grįžo į New Yorką. Jų kelionę suorganizavo ir rėmė Pasaulio Lietuvių Bendruomenė.

Kario žurnalo 60 metų sukaktis bus paminėta rugsėjo 20 Kultūros Židinyje. Bus dr. Algirdo Budreckio paskaita. Meninėje programos dalyje dainuos New Yorko vienetas "Jinai ir trys gintarai". Savo kūrybą skaitys Jonas Rūtenis. Bus surengta Kario leidinių parodėlė, kur bus galima tuos leidinius įsigyti. Bus taip pat vakarienė. Minėjimą rengia bendras komitetas, sudarytas iš New Yorko ramovėnų, Kario redakcijos štabo, birutiečių ir šaulių. Komitetui pirmininkauja dr. Eugenijus Noakas.

Dail. R. Zotovienės paroda bus spalio 4 ir 5 Kultūros Židinyje. Rengia LMK Federacijos New Yorko klubas. Dailininkė gyvena Juno Beach, Fla.

KAS BUS TAUTODAILĖS PARODOJE?

Jau buvo skelbta, kad New Yorke susiorganizuos Tautodailės Institutas spalio 18-19 Kultūros Židinyje rengia didelę tautodailės parodą.

Jau pakviesta montrealiečių grupė Vaiva, kuri audžia lietuviškus kilimus. Grupė atsiveš bent keliolika lietuviškom temom išauštų kilimų.

Bus suorganizuotas platus medžio drožinių skyrius, lietuviškų audeklų skyrius, gintaro papuošalų, tautinių drabužių skyriai. Didžiojoje salėje bus įrengta pati paroda, o mažojoje salėje bus įvairūs kioskai, kur bus galima įsigyti įvairiausių dirbinių. Taip pat numatomos bent kelios demonstracijos, kur bus supažindinama su naujom medžiagom ir naujom technikom.

Parodos rengėjai nori New Yorko apylinkėse lietuvius supažindinti su plačiu lietuvių liaudies menu; nori paskatinti jaunimą įsijungti į šią sritį, susidomėti menais ir pačiam juos kurti; nori pagilinti audimo techniką, supažindinti su lietuviškais interjeru papuošalais.

Po vasaros atostogų bus detaliau paskelbta apie šią tautodailės parodą. Rengėjai kviečia audėjas, keramikus, medžių drožinėtojus rengtis šiai parodai ir jai dalyvauti. Tik bendrom pajėgom ir bendru darbu padarysime parodą įdomią ir patrauklią.

PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖ KENNEBUNKPORTE

Pranciškonai kviečia lietuvišką visuomenę atstogauti gražioje vasarvietėje Kennebunkporte, Maine. Čia ideali vieta ir fiziniams, ir dvasiniams poilsiui. Jėgas stiprina didinga Maino gamta — jūra, miškai, tyras oras, o taip pat ir geras, lietuviškas maistas, patogūs kambariai. Dvasiai atgaivos teikia meniška aplinka — monumentinės skulptūros lauke, nuostabusis grožio kopyčia, dailės parodos, koncertai, literatūros vakarai, paskaitos.

Atostogavimo sezonas — liepos ir rugpiūčio mėnesiai. Informacijų ir rezervacijų reikalais kreiptis adresu: Franciscan Guest House, Kennebunkport, ME 04046. Telef. 207 967-2011.

Operos solistė Daiva Mongirdaitė. Ji atliks koncerto programą Kennebunkporte, Maine, lietuvių pranciškonų vasarvietėje liepos 27.

Apreiškimo parapijos piknikas — lietuvių diena bus rugpiūčio 3 Plattdeutsche Parke, Franklin Square, L.I., toj pačioj vietoj, kaip ir visada. Pikniko proga platinamos laimėjimo knygtės. Šokiam gros šaunus Joe Thomas orkestras.

N. Y. skautam remti komitete rengiamo baliaus metu programą atliks jaunieji talentai — vokalistai ir instrumentalistai. Baliaus bus spalio 4 Kultūros Židinyje.

Tėv. Benvenutas Ramanaukas, OFM, Aidų administratorius, išvyko keturių savaitių atostogų į Kennebunkport, Maine.

Antanas Špokas, buvęs Lietuvos aviacijos karininkas, gyvenąs Sydnejuje, Australijoje, savo brolio Liudo Špoko lydimas, lankėsi Darbininko redakcijoj ir apžiūrėjo meno galeriją. Čia susitiko su gimnazijos laikų savo klases draugu Leonardu Žitkevičium.

Simo Kudirkos šuoliui į laisvę jau sueina dešimtys metų. 1970 lapkričio 23 jis šoko į Amerikos pakrančių laivą, prašydamas laisvės, bet buvo išduotas sovietam. Tik po didelių Amerikos lietuvių ir kitų pastangų jis buvo išvadotas iš sovietinio kalėjimo. Šią sukaktį paminės Lietuvių Fronto Bičiulių New Yorko sambūris, lapkričio, 23 surengdamas simpoziumą, kur bus apžvelgta pats šuolis ir jo poveikis laisvajam pasauliui. Šiai temai nagrinėti bus pakviesti trys prelegentai.

MONY — Dr. M. Siemonaitis, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidrausdami pas jį sutaupysite 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3600. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.

DEXTER PARK PHARMACY
 Wm. Anastasi, B.S.
 77-01 JAMAICA AVENUE
 (Cor. 77th Street)
 Woodhaven, N.Y. 11421
 WE DELIVER
 296-4130

Reikalinga pora pensininkų, kurie Fort Lauderdale, Floridoje prižiūrėtų dvejus namus ir du daržus. Už tai gautų 3 kambarių butą arti jūros. Teirautis Darbininko administracijoje.

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius, Vedėjas

VISA

MASTERCHARGE

METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
 Richmond Hill, N.Y. 11418

Prileinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privaržavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

Prof. Kazimiero Būgos, žymaus lietuvių kalbininko, 100 metų gimimo sukaktis bus paminėta spalio 12. Ta sukaktis suėjo praeitais metais, bet dėl techniškių kliūčių tada nebuvo galima paminėti. Paskaitą apie prof. K. Būgos darbus skaitys Rochesterio universiteto profesorius, taip pat kalbininkas, dr. Antanas Klimas. Minėjimą rengia Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos New Yorko židiny.

Aldona Marijošienė, Maironio lituanistinės mokyklos vedėja, su šeima buvo išvykusi į Šveicariją, kur jos vyras kurį laiką dirbo amerikiečių banke. Šį rudenį jau visą šeimą grįžta į New Yorką.

Laisvės Žiburio radijo programos rudens vakaras — koncertas bus lapkričio 8, šeštadienį, Kultūros Židinyje.

Alfoncas Marcelynas (Al Marcel) bus pagerbras spalio 12 Cordon Blue svetainėje. Banketą ruošia Queens demokratai.

KODĖL GERIAU TAUPYTI "KASOJE"

(atkelta iš 7 psl.)

Kaip galima gauti paskolą iš Kasos kooperatyvo?

Skolinimosi procedūra yra labai paprasta. Reikia užpildyti prašymo formą, atėstuoti atitinkamą užstatą (collateral) ir paduoti kooperatyvo skolinimo komitetui. Tą viską galima atlikti, atsilankius į Kasos įstai-gą Richmond Hill, New Yorke, arba kreipiantis paštu. Komitetas patikrina ir patvirtina paskolos prašymą.

Šiuo metu su užstatu galima skolintis iki \$5,000, o be užstato — nuo \$500 iki \$1,000. Už asmenines paskolas (dėl namų remonto, medicinos išlaidų, mokslo mokesčių, baldų, atostogų, senų skolų apmokėjimo ir pan.) imama 15% palūkanų. Dėl automobilių pirkimo skolinama su 13% palūkanų.

Reikia pažymėti, kad šias paskolas gali gauti tik Kasos kooperatyvo nariai.

Kaip galima tapti Kasos kooperatyvo nariu?

Merkelis Giedraitis, tai naujoji knyga apie žymų lietuvių ir jo nuostabius laikus. Gaunama pas lietuviškų knygų platintojus ir tiesiai iš leidyklos: Amberland Publishing Co., 1813 Larchwood Ave., Troy, Mich. 48084. Gaunama ir Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Kaina 7 dol., kietais viršeliais 11 dol.

Išnuomojama: 5 kambarių butas Woodhavene ir 6 kambarių butas Glendale. Skambinti: 847-5522.

Stovykla jaunimui, rengiama ateitininkų, įvyks rugpiūčio 17-30 Neringos stovyklavietėje, Vermonte. Stovyklos metu bus atšvęsta ateitininkijos 70 metų sukaktis. Į vadovybę įeina MAS c.v. pirm. Arvydas Žygas, pianistė Dalia Sakaitė, dr. Bernadeta Tutinaitė, Vytenis Čyvas, inž. Petras Tutinas, tėv. Rafaelis Šakaly, OFM. Padėjėjai bus Ri-tonė Ivaškaitė, Danielius Mališka, Morkus Sungaila. Registracijos reikalais kreiptis į Petrą Tutiną, 223 Lincoln Ave., Brooklyn, N.Y., 11208. Telef. 212 647-1406. Registraciją priima ir Rasa Razgaitienė, 304 Bayville Rd., Lattintown, N.Y. 11560. Telef. 516 671-7975.

Kredito unijos Amerikoje gyvenuoja jau 70 su viršum metų, turi per 40 milijonų narių ir savo nariam patarnauja su 30 milijonų dolerių kapitalu. Jų ateitis yra tvirta ir pastovi. Dabar proga ir mum pasiekti finansinį pastovumą per lietuvišką taupymą įstaiga, skirtą lietuvių labui.

Dailininkų K. Žoromskio ir V. Krištolaitytės darbų paroda Kennebunkport, Maine, lietuvių pranciškonų vasarvietėje prasi-dėjo liepos 3 ir vyks visą vasarą.

NAUJI LEIDINIAI

Bronys Raila, Vaivos rykštė. 420 psl. Kaina 10 dol.

V. Liulevičius, Amerikos lietuvių ekonominė veikla, 8 dol.

Novalis, Himnai nakčiai, vertė A. Tyruolis, kietais viršeliais. 6 dol.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, penktas tomas, kietais viršeliais 8 dol., minkštai — 6 dol. Trečias tomas, minkštai — 4 dol.

Lietuvos žemėlapiai, mažesnis 2 dol., didesnio formato 6 dol.

Persiuntimui pridama: knygų užsakyme — 1 dol., žemėlapių — 50 c.

Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Lietuvių bankinis kooperatyvas Kasa, pagal valdžios taisykles, yra įsteigtas ir skirtas tik-tai lietuviams. Nariu galima tapti, sumokėjus vienkartinį 3 dolerių įstojimo mokestį ir Kasoje atidarius taupomąją sąskaitą ne-mažiau, kaip 5 dolerių sumoje. Įstojimo procedūrą galima atlikti asmeniškai, arba paštu, kreipiantis šiuo adresu: Kasa Lithuanian Kredit Union, 86-01 114 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Telefonas: 212 441-6799.

Įstojęs į kredito uniją, kiekvienas narys gauna teisę balsuoti metiniuose kooperatyvo suvažiavimuose ir direktorių tarybos rinkimuose.

Kokios yra Kasos kooperatyvo ateities galimybės?

Lietuviška kredito unija New Yorke buvo įsteigta su tikslu padėti tautiečiams finansiniuose reikaluose. Jokių sunkiųjų įsipareigojimų Kasos nariai neturi, nes tai yra kooperatyvinė organizacija, kurioje nariai patys sau ir tuo būdu visiem kitiems stengiasi pagelbėti. Kooperatyvo pelnas grįžta nariams, nes organizacinės išlaidos, palyginus su bankais, yra labai mažos. Pavyzdžiui, bankai yra apkrauti federalinės valdžios mokesčiais, o kredito unijos, kaip "not for profit" organizacijos, yra nuo visų mokesčių atleistos. Tiktai pavieniai nariai yra įpareigoti pranešti valdžiai metinių palūkanų prieaugį.

Paskolų ir investavimo būdu uždirbtas pelnas yra padalinamas taupytojų naudai, nes iš tikrųjų kooperatyvo nariai yra dalininkai (share holders) bendro kapitalo. Kapitalui ir pelnui augant, bus įmanoma nariam mokėti papildomus metinius dividendus, arba skolininkam sumažinti skolos palūkanas. Taip pat bus galima išduoti paskolas dėl namų pirkimo, naudotis čekių rašymo privilegija, kredito kortelių patarnavimu, paveldėjimų tvarkymu ir t.t.

Kredito unijos Amerikoje gyvenuoja jau 70 su viršum metų, turi per 40 milijonų narių ir savo nariam patarnauja su 30 milijonų dolerių kapitalu. Jų ateitis yra tvirta ir pastovi. Dabar proga ir mum pasiekti finansinį pastovumą per lietuvišką taupymą įstaiga, skirtą lietuvių labui.

Kasos informacija

LORENCE CONTRACTING CO., INC.

Antanas ir Edvardas Lorence atleka įvairiausius namų įrengimo, patobulinimo ir patalsymo darbus. Įrengiamos modernios Hollywood stiliaus virtuvės, vonios kambariai, atliekami stiliaus darbai, namas apklojamas aliuminijaus plokštėmis, taisomi stogai, atliekami dažymo darbai, įdedami aliuminijaus langai, sutvarkomas šildymas ir kiti kanalizacijos įrengimai, įrengiamas rūsys, atliekami cemento darbai ir kitokie patarnavimai. Adresas: 84-52 86th Ave., Woodhaven, N.Y., 11421. Telefonas 212 849-2731 arba 441-2489. Kalbama angliškai, lenkiškai ir ukrainietiškai.